

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΗΨΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

'Εγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου τῆς Παιδείας — 'Εγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 'Απριλίου 1932—
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : 'Ετησίᾳ δραχμὲς 100. 'Εξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : 'Ετησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμνην 35 καὶ τρίμνην 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : 'Ετησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμνην 2
καὶ τρίμνην 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

'Αρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

'Οδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 39ος

'Αθήναι 1 'Οκτωβρίου 1932

'Ετος 54ον.—'Αριθ. 44

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

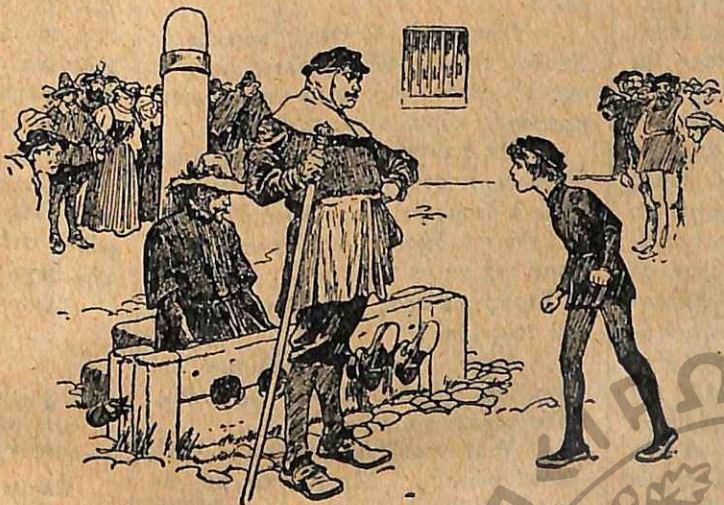
Στὴ μέση τῆς αὐλῆς στέκονταν
δυὸ γυναῖκες, δεμένες μὲ ἀλυσίδες
ἀπάνω σὲ δυὸ ξύλινους πασσάλους.
'Ο βασιλιάς ἀναγνώρισε μὲ τὴν πρῶ-
τη ματιὰ τίς δυὸ τοῦ φιλενάδες. "Εγ-
νοίωσεν μιὰ ἀνατριχίλα σὲ ὅλο τοῦ τὸ
κορμὶ καὶ εἶπε μέσα του :

— "Αχ, δὲν ἐλευθερώθηκαν ὅπως
εἶχα νομίσει. Καὶ τέτοιες
καλὲς γυναῖκες τίς τιμω-
ροῦν μὲ μαστίγωση ἐδῶ
στὴν 'Αγγλία. Naί, εἶ-
ναι ἡ μεγαλύτερη ντρο-
πή, ὅτι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα
δὲν γίνεται σὲ καμμιὰ βάρ-
βαρη χώρα, ἀλλὰ σ' ἓνα
χριστιανικὸ ἔθνος σὰν τὴν
'Αγγλία. Θὰ τίς δέιρουν
τίς δυστυχισμένες μὲ τίς
βέργες, καὶ ἐγὼ πού εἶδα
τόση ἀγάπη καὶ τόση κα-
λωσύνη ἀπὸ μέρους τους,
εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ
βλέπω μαζί μὲ τοὺς ἄλλους
καὶ νὰ μὴν μπορῶ νὰ κάνω
τίποτε γιὰ νὰ ἐμποδίσω
αὐτὸ τὸ μεγάλο κρίμα. Εἶ-
ναι παράδοξο, πολὺ παρά-
δοξ' ἀλήθεια, ἐγὼ, ὁ κυ-
ρίαρχος αὐτῆς τῆς ἀπέραντης χώ-
ρας, νὰ μὴν ἔχω τὴ δύναμη νὰ προ-
στατέψω δυὸ φτωχὲς γυναῖκες. Μὰ
ὡστόσο θὰ ἔρθῃ ἡ μέρα πού οἱ κα-
κοὶ καὶ σκληρόκαρδοι ἄνθρωποι θὰ
δώσουν λόγον γιὰ τίς πράξεις τους.
Γιὰ κάθε ξυλιά πού θὰ δώσουν, θὰ
λάβουν ἑκατό.

"Εκείνη τὴ στιγμή ἀνοίχτηκε ἡ
μεγάλῃ πύλῃ τῆς αὐλῆς καὶ ἓνα
πληθὺς λαοῦ μπῆκε μέσα. "Εγέμισεν
ὅλη τὴν αὐλὴ καὶ συγκεντρώθηκε
τόσο πυκνὰ γύρω ἀπὸ τίς δυὸ γυναῖ-

κες, πού ὁ βασιλιάς δὲν μποροῦσε
πιά νὰ τίς ἴδῃ.

"Ὑστερα παρουσιάστηκε ἓνας πα-
πᾶς. Προχώρησε κι' αὐτὸς πρὸς τίς
γυναῖκες ἀνοίγοντας δρόμον ἀνάμε-
σα στὸ πλῆθος, καὶ ὁ βασιλιάς δὲν
μποροῦσε οὔτε τὸν παπὰ νὰ διακρίνῃ
πιά. Τὸν ἄκουγε ὅμως πού μιλοῦσε,
πού ἔκανε διάφορες ἐρωτήσεις στίς γυ-

« — Ντροπὴ σας. Λύστε τὸν ἀμέσως, φώναξε ὁ βασιλιάς στὸν
δεσμοφύλακα. » (Σελ. 518, στ. β'.)

ναῖκες καὶ ἐκεῖνες τοῦ ἀπαντοῦσαν, μὰ
ὡστόσο δὲν ξεχώριζε τὰ λόγια. "Ὑστε-
ρα εἶδε νὰ γίνεται μεγάλῃ κίνηση
καὶ φασαρία στὴ μέση τῆς αὐλῆς.
Οἱ δεσμοφύλακες πηγαίνοντο ἀ-
νάμεσα στὸν κόσμον. "Ὑστερα ἔγινε
σιωπή.

"Εξαφνα σὰ νὰ δόθηκε διαταγή,
τὸ πλῆθος ὅλο χώρισε στὴ μέση ἀφή-
νοντας ἐλεύθερο τὸ χωρὶ γύρω ἀπὸ
τίς δυὸ κατάδικες, καὶ τότε ὁ 'Ε-
δουάρδος εἶδε ἓνα θέαμα πού ἔκανε
τὸ αἷμα του νὰ παγώσῃ :

Γύρω ἀπὸ τίς δυὸ γυναῖκες εἶχαν
στιθάξει σωροὺς ἀπὸ φρύγανα καὶ
ξερόκλαδα, καὶ ἓνας δεσμοφύλακας
εἶχε γονατίσει κι' ἐτοιμαζόταν νὰ
τοὺς βάλῃ φωτιά. Οἱ δυὸ δυστυχι-
σμένες εἶχαν τὸ κεφάλι τους σκυφτό
καὶ σκεπασμένο μὲ τὰ χέρια τους·
οἱ κίτρινες φλόγες ξεπετάχθηκαν
ζωηρὲς ἀπὸ τὰ φρύγανα πού ἀρχί-
σαν νὰ τριζοβολοῦν, κι' ὁ ἀνεμὸς φύ-
σηξε ψηλὰ τὸν μαῦρον καπνὸ. 'Ο πα-
πᾶς σήκωνε τὰ χέρια του κρατώντας
στὸ δεξιὸ ἓνα σταυρό, ὅταν ἔξαφνα
ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα τῆς αὐλῆς
μπήκαν μέσα τρέχοντας δυὸ
κορίτσια καὶ μὲ σπαρακτι-
κὲς κραυγὲς ὤρμησαν πρὸς
τίς δυὸ κατάδικες. Οἱ δεσμο-
φύλακες τίς ἄρπαξαν καὶ τίς
τραβήξαν μακριὰ, μὰ ὡστό-
σο ἡ μιὰ δὲν ἦταν ἀρκετὰ
δυνατὰ πιασμένη καὶ ἀπο-
σπάσθηκε ἀπὸ τὰ χέρια του,
φωνάζοντας πὼς ἤθελε νὰ
πεθάνῃ μαζί μὲ τὴ μητέρα
τῆς. Καὶ προτοῦ νὰ προ-
φθάσῃ κανεὶς νὰ τὴν κρα-
τήσῃ, ἔτρεξε κοντὰ στὴ μη-
τέρα τῆς καὶ τὴν ἀγκάλιασε
σφιχτὰ μὲ τὰ δυὸ τῆς χέρια.
Πάλι κατόρθωσαν νὰ τὴν
τραβήξουν, μὰ τὰ φορέματά
τῆς εἶχαν κιόλας πιάσει φω-
τιά. Κάμποσοι δυνατοὶ ἄν-
τρες τὴν κράτησαν γερά,

τῆς ἔσχισαν τὰ ἀναμμένα φορέματα
ἀπὸ πάνω τῆς, ἐνῷ ἐκείνη ἔκλαιγε
καὶ φώναζε σπαραξικάρδια καὶ πά-
λευε νὰ τοὺς ξεφύγῃ καὶ ἔλεγε πὼς
εἶναι μόνη τῆς στὸν κόσμον· καλύτερα
ἦταν νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ πεθάνῃ μα-
ζί μὲ τὴ μητέρα τῆς. Καὶ τὰ δυὸ
κορίτσια ἔκλαιγαν ἀπαρηγόρητα καὶ
προσπαθοῦσαν νὰ ἐλευθερωθοῦν, μὰ
ἔξαφνα οἱ φωνὲς τους σκεπάσθηκαν
ἀπὸ ἄλλες σπαρακτικὲς φωνὲς πόνου
πού δὲν εἶχαν πιά τίποτε τὸ ἀνθρώ-
πινο. 'Ο βασιλιάς ἔστρεψε τὴ ματιὰ

του από τα δυο δυστυχισμένα κορίτσια κατά το κτίριόμα, μα για να κατεβάσει πάλι άμέσως το βλέμμα του, χλωμός σ'α νεκρός. Δεν μπόρεσε πια να ξανακοιτάξει προς εκείνο το μέρος.

— Αυτό που είδα σε τούτη τη λίγη ώρα, είπε, θα μείνει για πάντα χαραγμένο στο μυαλό μου, θα το βλέπω μπροστά μου όλες τις ημέρες της ζωής μου, και τη νύχτα θα μου παρουσιάζεται στον ύπνο μου. Καλύτερα να ήμουν τυφλός και να μην έβλεπα τίποτε.

Ο Χένδον παρατηρούσε τον βασιλιά και συλλογιζόταν με ανακούφιση:

— Η τρέλλα του όσο πάει και υποχωρεί. Έχει γίνει πιο ήσυχος και πιο υπάκουος. Άλλοτε θα τ'α έβαζε μ'αυτούς τους βανδάλους, θα φώναζε πως είναι ο βασιλιάς, και θα πρόσταζε να ελευθερώσουν άμέσως τις γυναίκες. Με τον καιρό οι φαντασιοληξίες του θα χαθούν ολότελα και θα γίνει πάλι έντελως καλά. Να δώσω ο Θεός να έρθει γρήγορα αυτή η ημέρα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

Το θύμα

Όσο η παρατεταμένη φυλάκιση τους στενοχωρούσε πολύ τον Χένδον, και αίστάνθηκε μεγάλη ανακούφιση όταν έφθασε η ημέρα της δίκης του. Ο,τι απόφαση κι' αν έδωσαν, σκεπτόταν, πάλι καλύτερη θα ήταν από αυτή την ανυπόφορη στέρηση της ελευθερίας του. Μα τα πράγματα βγήκαν χειρότερα από ό,τι έλπιζε και δεν ήταν μικρός ο θυμός του όταν άκουσε στο κατηγορητήριο να τον ονομάζουν αλήτη και απατεώνα και να τον καταδικάζουν σε δυο ώρων δέσιμο επάνω στο φάλαγα. Τό ό,τι διατεινόταν πως ήταν άδερφός του κατηγορού του και είχε δικαιώματα στο Χένδον Χώλλ και στον τίτλο, αυτό ούτε αναφέρθηκε καν στο κατηγορητήριο σ'α να μην αξίζει να ληφθή ύπ' όψει μια τέτοια έξωφρενική και παράλογη αξίωση.

Εθεύμανε το θυμό του με φωνές και διαμαρτυρίες την ώρα που τον οδηγούσαν στην πλατεία του χωριού για να υποστή την ποινή του. Μα δεν κέρδισε τίποτε μ'αυτό. Απεναντίας έκανε τους δεσμοφύλακες να αγριέψουν και να τον δέσουν σφιχτότερα, και να του δώσουν κιόλας μερικές κατακεφαλιές για να σωπάσει.

Ο βασιλιάς δεν κατόρθωσε να νιώσει δρόμο ανάμεσα στο πλήθος που ακολουθούσε τον κατάδικο, κι' έτσι ήταν αναγκασμένος να βρίσκεται στην ουρά της συνοδείας, χωρισμένος από τον πιστό του φίλο και προστάτη.

Κινδύνεψε να καταδικασθώ κι' αυτός να μπει στον φάλαγα ως σύντροφος και συνένοχος του «απατεώνα». Μα τον άθώωσαν εξ αιτίας της νεαρής του ηλικίας και τον άφησαν ελεύθερο. Όταν επιτέλους σταμάτησε η συνοδεία, ο βασιλιάς κατόρθωσε με πολλή κόπο να τρυπώσει ανάμεσα απ' το συνωστισμένο πλήθος και να ιδεί. Στη μέση της πλατείας βρισκόταν ο πιστός του υπηρέτης, δεμένος στο φάλαγα, στόχος και περίγελο του όχλου. Αυτός ο φίλος του βασιλιά της Άγγλιας. Ο Έδουάρδος ήταν στο δικαστήριο όταν απαγγέλθηκε η απόφαση, αλλά δεν είχε ιδέα τί πράγμα ήταν αυτός ο φάλαγας. Η αγανάχτησή του έγινε ακόμη μεγαλύτερη, όταν συλλογίσθηκε ότι η τιμωρία του φίλου του αποτελούσε μια νέα μεγάλη προσβολή γι' αυτόν τον ίδιο, κι' έγινε έξω φρενών όταν είδε έναν άνθρωπο του λαού να πετάει εν'αυτό που χτύπησε και έσπασε πάνω στο μάγουλο του Χένδον, κι' έκανε το πλήθος να ξεσπάσει σε δυνατά γέλια.

Ο βασιλιάς έσχιζε τρέχοντας την πλατεία και φώναζε στον δεσμοφύλακα που φύλαγε τον κατάδικο:

— Ντροπή σας! Δύστε τον άμεσως! Είναι στην υπηρέσιά μου! Είμαι ο...

— Σώπα για το Θεό! φώναξε ο Χένδον τρομαγμένος. Θέλεις να χάσεις το κεφάλι σου; Μην του δίνετε προσοχή, κύριε, είναι τρελλός!

— Μή φαντάζεσαι, φίλε μου, πως θα δώσω προσοχή στα λόγια του, έκανε ο δεσμοφύλακας. Αυτό δ'α έλειπε. Θ'α του δώσω όμως ένα καλό μάθημα για να με θυμάται.

Στράφηκε προς τους βοηθούς του και τους είπε:

— Δώστε του του παλιόπαιδου κ'ανα-δυο βουρδουλιές για να μάθει τότε πρέπει να μιλάει.

— Μισή ντουζίνα δεν θα τον βλάψουν! φώναξε ο Σέρ Χούγκ που έφθανε εκείνη τη στιγμή καθάλλα στο άλογο του για να ιδεί κι' αυτός τον εξευτελισμό του απατεώνα.

Οι υπηρέτες έπιασαν τον βασιλιά και έτοιμάστηκαν να γυμνώσουν την πλάτη του. Δεν επιχείρησε ούτε να τισταθή καν, τόσο η αγανάχτησή για τον αφάνταστο εξευτελισμό που θ'α γινόταν στο ιερό και απαραβίαστο πρόσωπό του, τον έκανε να παραλύσει. Η ιστορία ανέφερε βέβαια πως κι' ένας άλλος βασιλιάς είχε μαστιγωθεί, μα τ'όσο ήταν ανυπόφορη ή σκέψη ότι αυτός θα αποτελούσε το αντίστοιχο σ' εκείνον τον ντροπιασμένο πρόγονό του. Τί να κάνει όμως;

έπρεπε ή να δεχθή την τιμωρία ή να ζητήσει συγγνώμη. Δύσκολη ή έκλογη. Τις βουρδουλιές μπορούσε να τις υπομείνει—αυτό επιτρεπόταν σ'ένα βασιλιά—μα να ζητήσει έλεος, αυτό του ήταν απαγορευμένο. Όταν ο Χένδον βρήκε μια λύση για να τον σώσει απ' αυτόν τον εξευτελισμό.

— Αφήστε το παιδί ελεύθερο, είπε. Δεν βλέπετε, σκληρόκαρδοι άνθρωποι, πόσο μικρό και λεπτοκαμωμένο είναι; Μαστιγώστε με έμένα για λογαριασμό του.

— Μα την αλήθεια, αυτή είναι λαμπρή ιδέα. πρέπει να τόμολογήσω, είπε ο Σέρ Χούγκ με διαβολικό γέλιο. Αφήστε το μικρό και δώστε μια ντουζίνα βουρδουλιές σε τούτον τον μπερμπάντη. Άλλα μια σωστή ντουζίνα και γερές βουρδουλιές!

Ο βασιλιάς ήθελε να διαμαρτυρηθεί αγαναχτισμένος, μα ο Σέρ Χούγκ τον έκανε να σωπάσει λέγοντάς του:

— Ναί, ναί, φώναζε, φέρνε αντιλογίες όσες θέλεις. Να ξέρεις όμως πως για κάθε λέξη που θ'α λές, θα του δίνουν έξω βουρδουλιές παραπάνω!

Έλυσαν τον Χένδον από την φάλαγα, γύμνωσαν την πλάτη του και το μαστίγιο άρχισε να νεοδοκατεύει σφυρίζοντας επάνω του. Ο μικρός βασιλιάς γύρισε αλλού το κεφάλι του για να μη βλέπει το θέαμα αυτό που του έσχιζε την καρδιά, και δίχως να συλλογισθή τη βασιλική του αξιοπρέπεια, άφησε τα δάκρυα να κυλήσουν ελεύθερα στα μάγουλά του.

— Άχ έσύ, γενναία και πιστή καρδιά, έλεγε μέσα του. Η αυτοθυσία σου αυτή θα μείνει για πάντα χαραγμένη στο μυαλό μου. Ποτέ δεν θ'α την ξεχάσω!...

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΚΛΑΙΩ...

Τα ρόδα κλαίω τα λευκά, που μέσα σ'α άνθογαλιν μαραίνονται αγάλι.

Κλαίω τα μάτια τα γλυκά, που νύχτες δ'ε σφαλάνε, κι' ύστερα σβηθούν και πάνε...

Τα χέρια κλαίω—ώ, κρυφές λύπες που έχω άκομα—που λυώνουνε στο χώμα.

Κλαίω και την κλειστή ψυχή, που μένει σ' όλα ξένη, σ'α να ναι πεθαμένη...

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΣΤΕΡΩ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ!

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —
Τ'α φουντώνει, χοροπηδώντας σαν την κατσικούλα της, για να γίνουν ακόμα πιο... ωραία.

— Δεν είμαι τώρα όμορφη, Μάρικα; και γυρίζει μπροστά προς το μέρος της Μάρικας και το δικό μου. Ένα σκαστό γέλιο με πρόδωσε. Μα ήταν τόσο άστετο το «Κολητήρι» με τη μεταμορφωμένη φατσούλα του! Είχε πασαλειφτεί με μπόλικο κοκκινάδι, χείλι, μάγουλα, ακόμη και πηγούνι, κι' από πάνω πολύ-πολύ πούντρα, που της είχε άσπρσει ακόμη και τα τσινουρά!

— Μάννα μου!... Έβγαλε μια άγριοφωνάρα όταν άκουσε το γέλιο μου και με είδε να προβάλλω τόσο ξαφνικά μπροστά της.

Μα την αλήθεια τη λυπήθηκα. Ο τρόμος ήταν τόσο άστεια ζωγραφισμένος στην πασαλειμμένη φατσούλα της, που σοβ κινούσε σύγκαιρα τον οίχτο και το γέλιο.

— Για το Θεό! μη με προδώσης, μη το πής της μάννας μου!... Άλλια σε μένα, θ'α με σκουτώ την έρμ!

— Καλά, καλά, δεν το λέω της μάννας σου, μα με μια συμφωνία.

— Ό,τι θέλεις, ε,τι ποθείς... Μπάς και θες να με λές πάντα «κολητήρι»; λές με!...

Αυτό το «λέε με» τόπε με μια τέτοια έγκαρτερική αποφασιστικότητα, κουνώντας προς τα κάτω το κεφάλι, έτσι για δυνατότερη κατάφαση, που μουρθε να τη φιλήσω.

— Όχι, δε θέλω να σε λέω Κολητήρι, αλλά, αλλά...

Κρεμόταν απ' τα χείλια μου. — «άλλά;» ψιθύρισε.

— ... αλλά να μου πής τί σουρθε να πασαλειφτής μ'αυτά και να φορέσης το ζακετάκι μου για... φαυστάνι! μα την αλήθεια, ε;...

— Να γιατί, καλέ, να γιατί: Η Λενιώ—ή ξαδέρφη μου, ντέ, την ξέρεις—είναι παεμένη στο Βόλο, και κεί δανά, είδε μαθές κινηματόγραφο. Αυτή το λοιπόν μουπε πως εκεί οι κινηματογραφικοί άστέρηδες, πασαλείβονται με τέτοια και φορ'ανε μεταξουτά. Είπα μαθές κι' εγώ: Τί στο καλό «Αστέρω» είμαι σ'αν δε βάλω μια βολά το ελάχιστο λιγάκι κοκκινάδι;... Έτσι δ'ας, για δοκιμή μονάχα... Κι' ήρθα έδω να τ'α βάλω. Μα, να χαρής τα μάτια σου, σε περικαλώ μην το πής της μάννας μου. ε;...

Κι' άρχισε να μυζοκλαίει, μάλλον

στα φέμματα φαντάζομαι. έτσι για να με συγκινήσει.

— Έννοια σου, δεν το λέω της μάννας. Μόνο π'αμε στην τουλούμπα να πλυθής, μήπως και σε δη, ε;... Έλα να σοβ πλέξω και τ'α κοιτίδια σου.

Σε δέκα λεπτά, η Αστέρω είχε γίνει πάλι η Αστέρω ή χωριατοπούλα. Τη βόηθησα κι' εγώ όσο

μόρεσα, να πάρη ξανά τη μορφή της.

Όταν πια ήσυχασε πως δε θα την καταλάβαινε ή μάννα της, γύρισε τα μάτια της σε μένα, παρακαλεστά και πονηρά μαζί, και μουρμούρισε:

— Μα δε θα με λές πια «Κολητήρι», ε;...

Τί λέτε και σεις; να της κάνω το χατήρι;

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

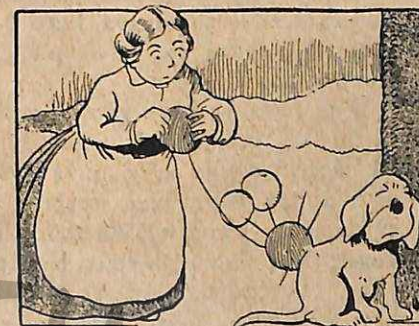
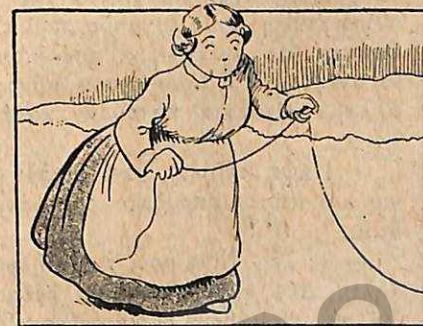
ΑΒ'.

Η νοικοκυρά, που είχε πάει κάτω να ψωνίσει, γύριζε κείνη την ώρα στο σπίτι της.

Στο δρόμο, τα πόδια της μπερδεύθηκαν σε μια κλωστή. Έσκυψε και τη σήκωσε.

— Μπα! έκαμε. Αυτό μοιάζει με το μαλλί που πλέκω. Πως βρέθηδω; Ποιος μου πήρε και μου ξήλωσε το πλέξιμό μου;

Γιατί η κλωστή, σγουρή, φαινόταν πως ήταν από πλέξιμο ξηλωμέ-

νο. Κι' ήταν μικροιά, απέραντη. Ούτε η μιά της άκρη φαινόταν, ούτε η άλλη. Κι' όταν η νοικοκυρά έκαμε να την τραβήξει, από το ένα μέρος ένοιωσε αντίσταση. Από το άλλο όμως όχι. Και κρατώντας την κλωστή και μαζεύοντας, είδε στα χέρια της την άκρη της.

— Έδω χωρίς άλλο ήταν μια φορά η κάλτσα μου που ξηλώθηκε όλη, συλλογίστηκε. Που είναι όμως το κουβάρι μου κι' οι βελόνες μου; Στην άλλη άκρη βέβαια. Για, να τη βοούμε!...

Θυμάστε την Ιστορία του Θησέα που βοήκε την έξοδο του Λαβύρινθου και βγήκε, οδηγούμενος από την κλωστή που του είχε δώσει η Αριάδνη; Έτσι έκαμε τώρα κι' η νοικοκυρά. Ακολούθησε την κλωστή,

οδηγήθηκε απ' αυτή κι' έφτασε ίσια στο κουβάρι της και στις βελόνες. Φαντασθήτε όμως την απορία της, όταν είδε το κουβάρι καρφωμένο με τις βελόνες στη ράχη ενός ξενουσκύλου, κι' απάνω στις βελόνες δυο μύλα!

Ο κακόμοιρος ο Καροτής είχε σταθεί εκεί σ' ένα μέρος και περίμενε την τύχη του...

Ήταν τύχη καλή. Η νοικοκυρά ξεκαρφωσε άμέσως το κουβάρι από τη ράχη του σκύλου, τύλιξε την κλωστή που σερόταν κι' έφυγε, τρώγοντας καθώς πήγαινε τα δυο μύλα.

Δεν σκοτίστηκε περισσότερο να εξηγήσει το μυστήριο. Άλλα τί την ένοιωσε! Της έφτανε που βοήκε το πλέξιμό της έστω και ξηλωμένο. Τώρα θα πήγαινε να το ξαναπλέξει.

“Αμ” ο Καροτής;

“Ω, πούδς τή χαρά του, πού γλύτωσε επιτέλους από τὸ μαρτύριο τῆς ράχης του. Ἐκεῖνες οἱ καταραμένες βελόνες τὸν πονοῦσαν τόσο πολύ.

Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν τὸ ποτάμι.

— Τώρα, συλλογίστηκε, ἄς κάμω τὸ λουτρό μου. Θὰ ξεπλυθῶν καὶ τὰ αἵματα πού ἔμειναν στ’ αὐτὶ μου καὶ στὴ ράχη μου. Ἐπειτα βλέπου- με γιὰ φαί.

Καὶ μπλουμί! πέφτει κι’ ὁ Καροτής στὸ ποτάμι.

“Ω! τί μεγάλη ἐκπλήξη τὸν περιέμενε κεῖ!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΣΑΚΚΑ ΤΗΣ ΜΑΤΙΝΑΣ

Τὰ κοριτσάκια πού σχολνοῦσαν γέ- μιζαν ἐκεῖνη τὴν ὥρα τὸν ἥσυχο δρό- μο μ’ ἀλαλαγμούς χαρᾶς...

Σὰς ἔτυχε καμμιά φορά, ἐνῶ προ- χωροῦσατε ἀμέριμνοι, νὰ περικυκλω- θῇτε ἑξαφνα ἀπὸ τὴν εὐθυμία αὐτῶν τῶν στιγμῶν; Δίχως ἄλλο, καθὼς θ’ ἀνοίγατε δρόμο ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κύ- ματα τῆς χαρᾶς, πού προκαλεῖ ἡ ἀ- νάκτηση τῆς ἐλευθερίας, θὰ αἰσταν- θήκατε βαθεῖα ἐπιθυμία νὰ ξαναζοῦ- σατε καὶ σεῖς τὰ χρόνια ἐκεῖνα τὰ ξέναιστα κι’ εὐτυχημένα. Γιατὶ ὅ, τι βλέπετε μπροστά σας εἶναι μιὰ ζη- λευτὴ ὁμορφιά.

Ἀπὸ ἑπτὰ ὡς δέκα χρόνων καθέ- να ἀπ’ τὰ τρελλὰ αὐτὰ κοριτσάκια. Ἡ πέτσινη σάκκα κι’ ἡ μπλε ποδιά με τ’ ἄσπρα σειρητάκια, προσδίνει μὲ τὴν πρώτη ματιά πού θὰ τοὺς ρίξῃ κανεῖς, πὼς εἶναι μαθήτριες. Καὶ τρέ- χουν, μόλις φύγουν ἀπ’ τὸ σχολεῖο, ὅλες μαζί σὴν ἀρχή, πεταχτές καὶ βοερές, ὅμοες μὲ μικρὲς προκομμένες μέλισσες, γιὰ νὰ χωρίσουν παρακάτω καὶ νὰ μεταδώσουν καθεμιά τὴν εὐ- θυμία καὶ τὸ γέλιο στὸ σπῆτι τους.

Ἔτσι λοιπὸν καὶ προχτές πού κα- τέβαινα τὸν ἥσυχο δρόμο, συνάντη- σα τίς μαθητρίούλες ν’ ἀπομακρύ- νωνται ἀπ’ τὸ σχολεῖο τους. Κι’ ἡ εὐθυμία τους αὐτὴ μ’ ἔκανε ἀμέσως νὰ σκεφτῶ τὴν ἀσύγκριτη εὐτυχία αὐτῆς τῆς ἡλικίας, ὅπου καὶ τὰ πιὸ ἀπλά καὶ τὰ πιὸ ἀσήμαντα πράγμα- τα, προκαλοῦν γέλια χαρᾶς γλυκὴ- χα σὰν κελαρίσματα δροσερῶν ρυα- κιῶν. Καὶ μὲ τὸ συνκίσθημα ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἀνάμεσα στίς τρελλὲς αὐτὲς μαθητρίούλες οὔτε μιὰ μὲ τὴν καρ- διὰ βρειά, ἀπομακρύνθηκαν, ἐνῶ δυὸ τρεῖς παρές κοριτσιῶν καθυστέρη- μένες, πού ἔβγαζαν αὐτὴ τὴν ὥρα ἀπὸ τὴ μεγάλη πόρτα τοῦ σχολείου, μοῦ ἑτόνωσαν τὴν ἰδέα αὐτὴ μὲ τὴν εὐθυμία καὶ ζωηρὴ φλυαρία τους...

Ὅταν μισὴ ὥρα ἀργότερα περνοῦ- σα ἀπὸ τὸ ἴδιο σημεῖο ἐπιστρέφον- τα, στὸ σπῆτι μου, ἕνας ὅμιλος ἀπὸ πέντε ἑξ μαθητρίούλες, ὅλες σκυθρω- πές, στεκόταν στὴ μέση τοῦ δρόμου. Τὶς πρόσεξα καλύτερα κι’ εἶδα πὼς

ἦταν ὅλες σχεδὸν γνωστές μου: ἡ Νίνα, ἡ Κούλα, ἡ Ἰσμήνη, ἡ Ἀλί- κη. Καὶ ἀνάμεσα σ’ αὐτὲς ἡ γειτο- νοπούλα μου ἡ Ματίνα, μὲ τὸ κου- κλιστικό μουτράκι, πού τὸ ἤξερα πάντα γελαστὸ καὶ πού εἶχε τώρα ἐπάνω του ζωγραφισμένη τὴν ἐκφρα- ση μιᾶς ὑπέρτατης θλίψης καὶ συν- τριβῆς. Τὰ γαλανὰ δλόγλυκα μάτια τῆς, πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα, ἦ- ταν κατεδαγμένα μὲ τὸ βλέμμα ἀκί- νητο πρὸς τὸ χῶμα. Ἡ μόνη κίνηση πού ἔκανε ἦταν νὰ δαγκώνῃ τὸ κά- τω χεῖλάκι τῆς. Προσπαθώντας νὰ συγκρατήσῃ τοὺς λυγμοὺς πού τὴν ἐπνίγαν. Κι’ ἀμίλητη κι’ ἀπελπισμέ- νη στεκόταν. Κάπου-κάπου μόνο τ’ ἄλλα κοριτσάκια πετοῦσαν κανένα λόγο:

— Πάψε, καϊμένη Ματίνα. Δὲν εἶ- ναι καὶ τίποτα σπουδαῖο νὰ κάνεις ἔτσι.

— Τί λέει, Νίνα μου, συμπλήρωνε ἄλλη. Δὲν εἶναι σπουδαῖο βέβαια. Μὰ σὰν τὸ μάθουν οἱ δικοὶ τῆς; Σὰν τ’ ἀκούσει ἡ μητέρα τῆς;

— Ἀμ’ πού θὰ τὸ πάρῃ εἰδηση καὶ ἡ «κυρία»; Μπορεῖ νὰ κρατηθῇ μυ- στικό κι’ ἀπ’ αὐτὴ;

— Καλὰ λέει ἡ Κούλα. Κι’ ὅπως εἶναι κακίστρα καὶ γυρεύει ἀφορμὴ νὰ μᾶς στρώγῃ στὸ ξύλο...

— Ἐ, καλὰ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ σκάσῃ τὸ κορίτσι. Τώρα ὅ, τι ἔ- γινε-ἔγινε.

Ὅλ’ αὐτὰ τῆλεγγαν οἱ γύρω. Ἡ Ματίνα μιλιᾷ, τοιμουδιά. Μόνο τὰ δάκρυα κυλοῦσαν στὸ πρόσωπό τῆς πυκνότερα τώρα.

Κάποια στιγμή βρήκα εὐκαιρία καὶ ρώτησα:

— Μὰ τί συμβαίνει, παιδιά;

Χωρὶς πολλὰ λόγια ἡ Νίνα, ἐκεί- νη πού εἶπε πρὶν μὲ τόση ἀφέλεια ὅτι ἡ «κυρία», ἡ δασκάλα τους δη- λαδὴ, γύρευε ἀφορμὴ γιὰ νὰ τίς στρώ- νῃ στὸ ξύλο, μὲ κατατόπισε:

Τὴν ὥρα πού σχόλασαν, ὅπως κά- θε ἀπόγεμα, πῆγε κοντὰ τους κι’ ἡ Ματίνα. Στὸ δρόμο μάλιστα τοὺς ἔ- λεγε διάφορα ἀστεῖα, γιατί πρὶν λί- γη ὥρα εἶχε πεῖ νεράκι τὸ μάθημά- τῆς κι’ αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ ἔχῃ πολ- λὴ ὄρεξη σήμερα. Ἐλεγε λοιπὸν, ἔ-

λεγε ὁλοένα ἡ Ματίνα, ἐνῶ προχω- ροῦσαν, ὅσα ἀστεῖα τῆς ἔρχόνταν στὸ νοῦ, καὶ μιὰ στιγμὴ μάλιστα πού μπῆ- κε σ’ ἕνα ἐμπορικό ν’ ἀγοράσῃ μιὰ κουβαρίστρα πού τῆς εἶπε ἡ μητέρα τῆς, κι’ ἄργησε λίγο, αὐτὲς ἀπ’ ἔξω τὴν περιμέναν ἀνυπόμονες νὰ ἐξακο- λουθήσῃ... Ἐνῶ ὅμως πῆγαιναν πάλι εὐθυμὲς στὸ δρόμο, ξαφνικὰ εἶ- δαν τὴ Ματίνα νὰ στέκῃ χλωμὴ καὶ νὰ τίς ρωτᾷ μὲ τρόμο: «Κορίτσια, ἡ σάκκα μου;» Τί ἔγινε ἡ σάκκα μου, καλέ;... Τί ἤξεραν κι’ ἐκεῖνες νὰ τῆς ποῦν; Μήπως εἶχαν προσέξει καὶ καθόλου ἂν εἶχε ἡ δὲν εἶχε τὴ σάκκα τῆς; Καὶ τὸ μόνο πού σκέ- φτηκαν, ἦταν πὼς θὰ τὴν εἶχε ξεχά- σει στὴν τάξη. Γύρισαν λοιπὸν ὅλες μαζί στὸ σχολεῖο, πού εὐτυχῶς ὁ ἐ- πιστάτης τὸ κρατοῦσε ἀκόμα ἀνοιχ- τό· μολοντί ὅμως ἔψαξαν παντοῦ, πουθενὰ δὲ βρέθηκε ἡ σάκκα.

Ἔτσι ἔμαθα κι’ ἐγὼ τὴν αἰτία τῆς λύπης τῆς μικρούλας μου φίλης, μὰ ἄδικα τῆς ἐράδισα ἕνα σωρὸν παρη- γορητικὰ λόγια. Ἐκεῖνη ἔκλαιγε, ἔ- κλαιγε ὁλοένα, ἀμίλητη καὶ γεμάτη συντριβή.

Ξαφνικὰ κατὶ μοῦ ἦρθε στὸ νοῦ:

— Νὰ σὰς πῶ, παιδιά. Ἀφοῦ ἡ σάκκα δὲ βρίσκεται στὸ σχολεῖο, δὲν μπορεῖ τάχα νὰ εἶναι στὸ ἐμπορικὸ πού μπῆκε, καθὼς εἶπατε, ἡ Ματί- να, γιὰ νὰ φωνίσῃ τὴν κουβαρίστρα; Μήπως θυμᾶσαι, Ματίνα, ἂν τὴν εἶ- χες μαζί σου, ὅταν μπήκες ἐκεῖ-μέσα;

Ἡ Ματίνα γύρισε τὴ δακρυσιμένη ματιά τῆς πάνω μου σὰ σὲ σωτήρα. Κι’ ἐπιτέλους μίλησε:

— Ἀ, καλὰ λέτε! Μπορεῖ νὰ τὴν ἔξαμα ἐκεῖ. Γιατὶ ὅταν σκόλασα, τώρα τὸ θυμᾶμαι καλὰ πὼς τὴν κρα- τοῦσα. Τόση ὥρα νὰ μὴν τὸ σκεφθῶ!

Τὸ προσωπάκι τῆς ζωήρεψε μὲ μιᾶς κι’ ἀφοῦ σκούπισε βιαστικὰ τὰ δάκρυά τῆς, χάθηκε τρεχάτη πρὸς τὴ διεύθυνση τοῦ ἐμπορικοῦ. Σιγά- σιγά κι’ ἐμεῖς προχωρήσαμε.

Δὲν εἶχε περάσει πολλὴ ὥρα καὶ τὴν εἶδαμε νᾶρχεται, κρατώντας τὴ σάκκα τῆς μὲ καμάρι, ἐνῶ οἱ μικρὲς συμμαθήτριάς τῆς τὴν ὑποδέχτηκαν μὲ χαρούμενα ἐπιφωνήματα. Κι’ ἄρ- χισαν πάλι ὅλες μαζί τὴν εὐθυμὴ φλυαρία τους, ἐνῶ ἐγὼ ἔπαιρνα τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπῆτι.

Καθὼς τώρα προχωροῦσα, τὸ γλυ- κὸ μουτράκι τῆς Ματίνας πρέβαλλε στὰ μάτια μου σ’ ὅλες τίς νόστιμες ἐκφράσεις πού εἶδα νὰ ἐναλλάσσου- νται πάνω του λίγη ὥρα πρὶν. Κι’ ἦ- ταν στὴν κάθε μιὰ τόσο διαφορετικὸ, μὰ καὶ τόσο ὁμορφο, πού μ’ εὐχαρί- στησε τὸ φέροντα στὸ νοῦ μου· κι’ αἰ- σθανόμουν μιὰ γλυκαῖα ἱκανοποίηση

πού ἡ τυχαία ἐπέμβαση μου εἶχε βοηθήσει νὰ ξαναβρῇ τὸ γέλιο πά- νω στὰ ροδαλὰ ἐκεῖνα χεῖλάκια... Καὶ συλλογίζομαι.

Μικρούλα, ἀθώα, Ματίνα! Μὲ τὸ χάσιμο τῆς φτωχικῆς σου σάκκας— ἐνὸς ἀσήμαντου πράγματος, πού ἦ- ταν ὅμως γιὰ σένα θησαυρὸς ὕλικὸς καὶ πνευματικὸς— πόσα μεροδούλια τοῦ φτωχοῦ πατέρα σου χρειάστηκαν γιὰ τὴν ἀγορὰ αὐτῆς, τοῦ ἀναγνω- στήκου, τῶν τετραδίων καὶ τῆς κασ- σέτινας σου— καὶ πόσοι πάλι κόποι γιὰ ν’ ἀποκτήσῃς τὰ πέντε «ἄριστα» στὰ τετράδια τῆς ἀντιγραφῆς καὶ τῆς καλλιγραφίας— μὲ τὸ χάσιμο αὐτό, ἐνοιῶνες ἕναν κόσμον δλόκληρο, πού εἶχες δημιουργήσει μὲ τόσες ἄλλες στερήσεις καὶ θυσίες, νὰ πέφτῃ, νὰ γκρεμίζεται μέσα σου. Γιατὶ ἐσύ δὲν θὰ μπόρεσες ἴσως νὰ τὸ προσδιορί- σῃς· ἀλλὰ τὴ στιγμὴ πού ἀκουσες ἐ- κεῖνο τὸ κράκ! μέσ’ στὴν καρδούλα σου, αὐτὸ ἀκριβῶς ἔγινε. Κι’ ὅταν ὁ- στερα ξανακράτησες μὲ τὰ μικρὰ χε- ράκια σου τὸ χιμμένο θησαυρὸ σου, ἔβρεις τί ἔγινε στὴ μικρὴ σου ψυχὴ; Ἡ ἰδέα ἡ εὐτυχία εἶχε θρονιαστῇ μέσα τῆς κι’ ἀσυναίσθητα ἐσύ ὁρ- κίσθηκες νὰ προσέχῃς σὰν τὰ μάτια σου αὐτὸ τὸ θησαυρὸ, πού ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ ἦταν γιὰ σένα ὁ πολυτιμότε- ρος τοῦ κόσμου... Καὶ τὸ βάρος ἀ- κόμα τῆς σάκκας σου σοῦ ἔδινε μιὰ εὐχαρίστηση, πού ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὴν εἶχες προσέξει, καὶ δὲν ἀμφιβάλ- λω πὼς ὅταν φτάσεις στὸ σπῆτι σου, ἀμέσως θὰ ράψῃς τὸ χερούλι, πού ἀ- πὸ μέρες ἔχει ξηλώσει καὶ σὺ τὸ πα- ραμελοῦσες. Γιατὶ τὸ ἄψυχο ὡς τῶ- ρα ἀντικείμενο ἔχει δεθεῖ πιά μαζί σου μ’ ἕνα περιστατικὸ ἀπλὸ μὰ πο- λὺ συγκινητικό: ὅτι ξαναβρήκες κά- τι πού πιστεύεις πὼς εἶχε γιὰ πάντα χαθεῖ, κι’ ἀκριβῶς τὴν ὥρα πού ἀ- ναμετροῦσες τὴ μεγάλη γιὰ σένα ἀ- ξία του.

Κι’ ἰσα-ἰσα, αὐτὸ θὰ τὸ δοκιμάσῃς πολλὲς φορές ἀργότερα καὶ σὺ, μι- κρή μου Ματίνα, κάτω ἀπὸ τόσες καὶ τόσες μορφές—εἶναι ἡ πιὸ δυνα- τή, ἡ πιὸ ἀσύγκριτη χαρὰ στὴ ζωὴ μας...

ΚΑΛΛΙΟΠΗ Σ. ΚΟΡΔΟΠΑΤΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ ΚΑΙ Η ΜΕΛΙΣΣΑ

— Ἀν κάνῃ καλὸ καιρὸ, ἔλεγε μιὰ ἄστατη πεταλούδα, θὰ τρέξω στὰ χω- ράκια νὰ παιχιδίσω.

— Κι’ ἐγὼ, εἶπε ἡ φρόνιμη μέ- λισσα, ἂν κάνῃ καλὸ καιρὸ, θὰ βγῶ ἔξω γιὰ τὴ δουλειά μου.

(Μετάφραση)

ΔΗΜ. ΚΟΚ.

ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΑΚΗ

Μικρὸς πού ἦταν ὁ Μανωλάκης, πρὶν ἀκόμα πατήσῃ σχολεῖο, ὅταν ἔβλεπε τὸ μπαμπά του νὰ κουβαλᾷ κάτι μαζί του, καθὼς ἔρχόταν στὸ σπῆτι, τὸν ἔπαιρνε ἀπὸ πίσω γιὰ νὰ δῇ αὐτὸς πρῶτος τί ἦταν μέσα στὰ δέματα ἢ τὰ πακέτα, ὅταν θὰ τὰ ξε- τύλιγε ἢ θὰ τᾶνοιγε. Χοροπηδοῦσε στὸ πλάι του, ἄπλωνε τὰ μικρὰ του χεράκια ὡς ἐκεῖ πού ἔφταναν, καὶ γελαστὸς πάντα, τὸν ρώτοῦσε:

— Τί εἶναι μέσα, μπαμπά;

Ὁ μπαμπὰς του, ὅσο κι’ ἂν ἔκανε τὸ σοβαρὸ, δὲ μπορούσε νὰ τὸν δῇ χωρὶς νὰ χαμογελάσῃ:

— Χμ... Θέλεις νὰ μάθῃς τί εἶ- ναι; Εἶναι φάκες γιὰ τὰ ποντίκια!

... Γιὰ τὰ ποντίκια! Πφ! Καὶ μόνο πού ἀκουγε τὴ λέξη «ποντί- κια», ἀνατρίχιαζε ὁ Μανωλάκης. Ὁ μπαμπὰς του πάλι, πού τὸν ἔβλεπε νὰ στραβομουτσουιάζῃ, σὰ νὰ ἔβλε- πε κάτι ἀστεῖο, γελοῦσε δυνατὰ.

— Ἐλα, μπαμπά, πές μου τί εἶναι;

— Κάνε ὁποιοὴ καὶ θὰ δῇς. Τὰ καλὰ παιδιὰ δὲ βιάζονται!

Μόλις ἀκουγε ἔτσι ὁ Μανωλάκης, ἡσυχάζε. Τραβιόταν ἀπὸ τὸ μπαμπά του, ἔβαζε τὸ μισό του δάχτυλο—τὸ δείχτη—στὸ στόμα του πού ἔχασκε ἀνοιχτὸ καί, μὲ τὴ μυτίτσα του κοκ- κινισμένη καὶ τραβηγμένη ἐπάνω, κατέβαζε τὸ κεφαλάκι μὲ τίς ἀφέ- λειες. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τὸν ἔπαιρ- νε τὸ παράπονο! Ὡστόσο ὁ μπαμπὰς, ἀράδιαζε τὰ πακέτα καὶ τὰ δέματα στὸ τραπέζι κι’ ἄρχιζε νὰ τᾶνοίγῃ καὶ νὰ τὰ ξετυλίγῃ:

— Ἐλα, ἔλα νὰ δῇς τί ἔφερα!

Ὁ Μανωλάκης οὔτε κουνιόταν ἀπ’ τὴ θέση του. Ἄς εἶναι. Αὐτὸ δὲ βα- στοῦσε πολὺ, ὅπως δὲ τίποτα δὲν κρατᾷ πολὺ σ’ ἕνα παιδί.

Ὁ πειρασμὸς ἦταν μεγάλος. Κα- θὼς ὁ Μανωλάκης στεκόταν ἀκόμα στὴν αὐλὴ κι’ ἀπ’ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα καταλάβαινε, πὼς ὁ μπαμπὰς του ἔ- βλεπε μόνο τὴ ράχη του, μὲ προσοχὴ μὴ τὸν πάρῃ μυρουδιά, γύριζε λίγο. μὰ πολὺ λίγο τὸ κεφάλι, καὶ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του κοίταξε μέσα στὴν τραπεζαρία, στὸ τραπέζι:

— Ἀ!

Ἐκανε ἄθελα τότε ὁ Μανωλάκης, μὲ κατὶ πού, ὁλοκαίνουργο καθὼς ἦταν. γυάλιζε. Ὁ μπαμπὰς του ἔσκυ- βε καὶ τοῦ ἔριχνε ἕνα χαϊδευτικὸ βλέμμα πάνω ἀπ’ τὰ γυαλιά του.

— Ἐ, τὸν κατεργαράκο, πού κά- νει τὸ θυμωμένο! Σὲ τσάκωσα!

Ὁ Μανωλάκης, κατακόκκινος, ξα- ναγύριζε ἀπότομα τὸ κεφάλι στὴν

πρωτὴν τοῦ θέση καί, σίγουρος πὼς δὲν τὸν βλέπει στὰ μοῦτρα ὁ μπαμ- πὰς του, χαμογελοῦσε ὁ πονηρὸς ντροπαλὰ καὶ δάγκωνε τὸ κάτω του χεῖλι τόσο πολὺ, πού λίγο ἀκόμα καὶ θὰ μάτωνε.

— Δές, δές τί σοῦ ἔφερα!

Μπά; Ἦταν κιόλα δικό του αὐτὸ πού εἶχε ξετυλίξει; Τὰ πόδια τοῦ Μανωλάκη δὲ στεκόταν τώρα στὴ θέ- ση τους. Κάτι τὰ κέντριζε. Στάναμε- ταξὺ ἀνοίγει κι’ ἡ πόρτα τῆς κουζί- νας, πού ἦταν πλάι στὴν τραπεζα- ρία, κι’ ἔμπαινε ἡ μαμμιά.

— Ἀ, ἦρθες;

Ἐλεγε τοῦ μπαμπά. Ὁ μπαμπὰς τοῦ Μανωλάκη τῆς ἔκανε μὲ τὸ κε- φάλι «ναί» κι’ ὕστερα, ἐνῶ τῆς ἔ- δειχνε αὐτὰ πού εἶχε ξετυλίξει, τῆς ἔκανε νόημα μὲ τὸ μάτι καὶ τῆς ἔλε- γε μισοσοβαρὰ:

— Πάει τόση ὥρα πού ἦρθα! Ἐ, σᾶρέσουν αὐτὰ πού ἔφερα τοῦ Μα- νωλάκη;

Ἡ μαμμιά τοῦ δάγκωνε τὴ γλῶσ- σα τῆς, γιὰ νὰ μὴ γελάσῃ.

— Τί;... τί εἶπες; Ἀ... γιὰ...

γιὰ τὸ Μανωλάκη μας τᾶφες αὐτὰ;

— Ἀλλά; Γιὰ ποῖον ἄλλο;

Ἐ, πὼς νὰ κρατηθῇ ὁ Μανωλά- κης πιά; Μιὰ μεταβολή—καὶ τρεχά- λα στὴν ποδιά τῆς μαμμᾶς του, πού ἀνοίγει τὰ χεῖρια νὰ τὸν ἀγκαλιάσῃ γελαστή. Ὁ μπαμπὰς ξερόδῃχε.

— Χμ... Κοίτα τώρα κι’ ἐδῶ!

Καλέ, αὐτὰ ἦταν πού ἔφερε γιὰ τὸ Μανωλάκη; Μ’ αὐτὰ ἦταν ἕνα ζευγάρι λουστρίνια γιὰ τὴ μαμμιά! Ἡ μυτίτσα τοῦ Μανωλάκη σούφρωνε ἔτσι καὶ τὸ κάτω του χεῖλι σκέπαζε ἐντελῶς τὰπάνω. Τί ἀπογοήτευση! Τί σοῦ ἦταν ὅμως κι’ αὐτὸς ὁ μπαμ- πὰς! Ὅλο νὰ γελάῃ ἤξερε.

— Χέ-χέ! Χέ-χέ!

Καὶ τᾶνυπόφορο ἦταν πού γελοῦ- σε κι’ ἡ μαμμιά:

— Χά-χά-χά! Χά-χά-χά!

— Νὰ τοῦ τὰ φορέσουμε, νὰ δοῦμε πὼς τοῦ πᾶνε;

— Ἀλήθεια, νὰ τοῦ τὰ δοκιμά- σομε!

Κι’ ἄλλα γέλια. Ὁ Μανωλάκης ὅμως δὲν εἶχε καθόλου ὄρεξη νὰ γε- λάῃ. Στρυμωχνόταν στὴν ποδιά τῆς μαμμᾶς καὶ τοῦρχόταν νὰ κλάψῃ ἀπὸ τὸ κακό του. Ὅταν ὥστόσο ὁ μπαμπὰς του εἶδε πὼς στενοχωριέ- ται τόσο, τὸν καλόπιασε:

— Ἐλα, τοῦ εἶπε, ὀρίστε! ἔφερα

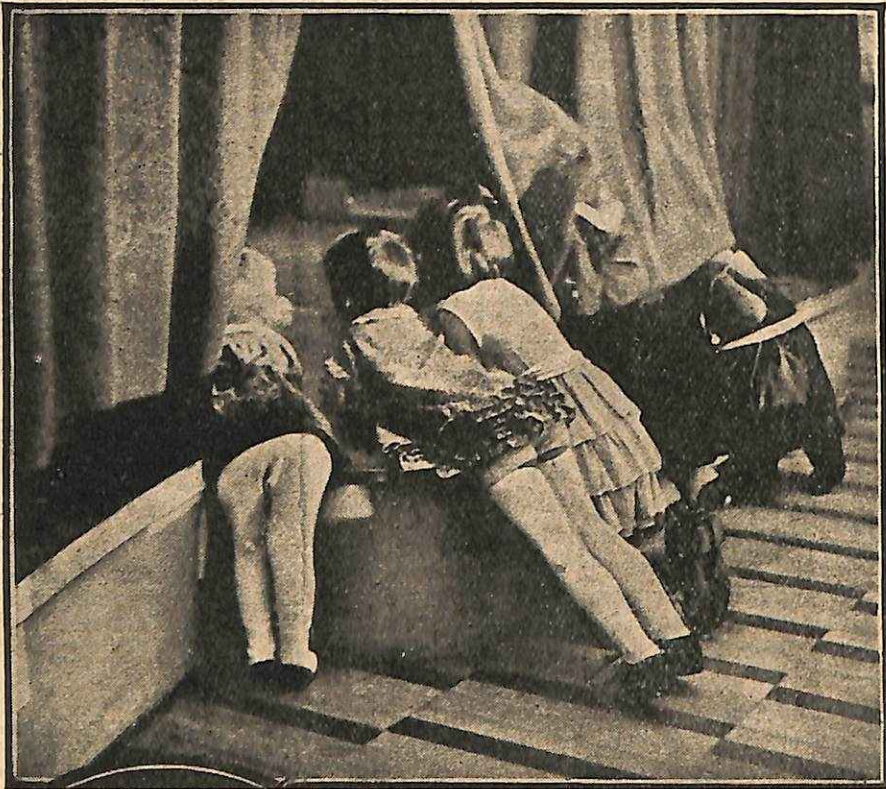
κάτι καὶ γιὰ σένα.

Καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα τόπι κι’ ἕνα σακκουλάκι καραμέλες.

Μὰ ἦταν δυνατό νὰ ξεχάσῃ ὁ μπαμ- πὰς τὸ Μανωλάκη;

Κ. Π. ΔΕΥΚΑΛΙΤΗΣ

ΑΦΟΥ ΠΕΣΕΙ Η ΑΥΛΑΙΑ...

Η χαριτωμένη αυτή φωτογραφία παριστάνει ένα σχολικό θέατρο του Βερολίνου. Η παράσταση έχει τελειώσει κι' η αυλαία έχει κλείσει. Μά οι μικροί θεατές δεν έμειναν ικανοποιημένοι από το τέλος του έργου. Και τρέχουν και χώνονται κάτω από την αυλαία «για να ιδούν μέσα!». Η παιδική τους φαντασία ζητά να βρῇ τὴ «συνέχεια» τοῦ ἔργου καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς ἥρωές του καὶ πίσω ἀπὸ τὴ σκηνή. Κοιτάζουν, βλέπετε, μὲ πολλὴ περιέργεια. Φαντάζεσθε ὅμως, πόση ἀπογοήτευση θὰ δοκιμάσουν, ἂν ιδοῦν αἰφνης στὰ παρασκήνια τοὺς ἠθοποιούς (παιδιὰ τοῦ σχολείου εἶναι κι' αὐτοὶ) νὰ βγάλουν τὰ φανταχτερά φορέματα τοῦ θεάτρου, νὰ φοροῦν τὰ καθημερινὰ τους ρούχα καὶ νὰ γίνονται κοινοὶ θνητοί, ἀπαράλλαχτοι μὲ τοὺς θεατές; Τί ἀπρόοπτη καὶ τί περὶ «συνέχεια!» ὦ, σίγουρα, εἶναι καλύτερα νὰ μὴ εἶναι κανεὶς ἀδιάκριτος καὶ νὰ μὴ κοιτάξῃ πίσω ἀπὸ τὴν αυλαία...

ΦΩΤΙΟΝ Θ. ΠΑΡΟΣ

Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HENRI JEANNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

«Αλλὰ σ' ὅλες τίς κάμαρες ποὺ ἐπιθεώρησαν, τὰ ἐπιπλα ἦταν στὴ θέση τους κι' οἱ κλειδαριές ἀπείραχτες.

— Δὲν ἦταν κλέφτης! συμπέρανε ἡ Λάμια μὲ ἀνακούφιση.

— Μὰ τί ἦταν λοιπόν; εἶπε ὁ Ἀσφαλαχτός. Μπρέ! μὴ μᾶς τῶκανε αὐτὸ ὁ μικρός;

— Τί λές; ὁ μικρός;...

— Ναι, ναι! Μπορεῖ νὰ λύθηκε καὶ ν' ἔρθε, στὸν ὕπνο μας, νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ, πρὶν μᾶς τὸ σκάσῃ. Ἐμ βέβαια! τὸν δέσαμε μεις, μᾶς ἔδεσε καὶ κείνος!

Μ' αὐτὴ τὴ σκέψη, ἔρμησαν στὸ ὑπόγειο ὅπου εἶχαν φυλακίσει τὸ Ριρή.

Ἀλλὰ μιὰ ματιὰ ἔφτασε νὰ τοὺς δείξῃ πὼς ὁ φυλακισμένος εἶχε δραπετεύσει. Ὁ δλάνοιχος φωταγωγὸς μαρτυροῦσε τί δρόμο εἶχε πάρει.

Ἀλλὰ πὼς κατάφερε νὰ λυθῇ; Αὐτὸ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ ἐξηγήσουν. Ἦταν κιόλα τόσο συγχυσμένοι καὶ τυφλωμένοι ἀπ' τὴ λύσσα τους.

— Εἶδες, εἶδες ἐκεῖ τὸ παλιόπαιδο; ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ Ἀσφαλαχτός.

— Πρέπει νὰ τὸν βροῦμε καὶ νὰ τὸν φέρομε πίσω, γι' ἐμὲ! εἶπε ἡ Λάμια. Δὲ θάτρεξε πολὺ κάπου ἐδῶ κοντὰ θὰ εἶναι.

— Καὶ δὲν ξέρεῖ τὰ δάση ὅπου τὰ ξέρω ἐγώ... εἶπε ὁ λαθροκυνηγὸς ἀρπάζοντας τὸ τουφέκι του κι' ἕνα καμτσίκι. Φεύγω, μάννα, Κι' ἔμα

τὸν βρῶ, ἔννοια σου, θὰ τὸν διορθώσω! Βγῆκε τρέχοντας. Ἡ Λάμια, σιγά-σιγά, γύρισε στὴν κουζίνα.

«Κι' ἂν δὲν τὸν βρεῖ; συλλογιζόταν. Πρέπει νὰ μάθουμε ποὺ μπορεῖ νὰ πῆγε. Κι' αὐτὸ εἶναι δικὴ μου δουλειά. Οἱ ἄντρες ἔχουν πόδια, μὰ οἱ γυναῖκες ἔχουν γνώση καὶ πονηριά.»

Πῆρε ἕνα μεγάλο πανέρι μὲ λαχανικά, τὸ ἔβαλε νὰ ἱσορροπήσῃ στὸ κεφάλι της, βγῆκε, ἔκλεισε καλὰ τίς πόρτες τοῦ σπιτιοῦ, καὶ ξεκίνησε...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Τί τραβάει ἕνας θεατρῶνης

Τὸ πρωτὶ, ὁ Ριρὴς κοιμόταν ἀκόμα βαθιά.

Στὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ, μὲ μισόκλειστα μάτια, ὁ πιστὸς του σκύλος τὸν φύλαγε. Τὰ εὐκίνητα αὐτιά του τὰ γύριζε πρὸς ὅλες τίς μεριές, ἔτοιμος νὰ πεταχθῇ ἂν ἄκουγε τὸ παρμικρό. Ἀλλὰ τίποτα. Στὴν κάμαρα, καὶ σ' ὅλο τὸ ξενοδοχεῖο, βασιλευε σιωπὴ κι' ἡσυχία.

Κανένας δὲν θὰ τοὺς ἔκοβε τὸν ὕπνο. Τέτοια διαταγή, φαίνεται, εἶχε δώσει ὁ Φιλμάκης. Μὰ ὄχι. Κάποιος σὲ λίγο μπῆκε στὴν κάμαρα νὰ τοὺς ξυπνήσῃ. Καὶ μπῆκε ὄχι ἀπὸ τὴν πόρτα, παρ' ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἦταν ἀπλοῦστατα ὁ ἥλιος.

Ὁ Μιστοῦ πρῶτος ἀνοίξε τὰ μάτια του. Κατόπι κι' ὁ Ριρὴς. Ὁ σκύλος πλησίασε τὸ παιδί καὶ τὸ καλημέρισε μ' ἕνα γοργὸ γλείφιμο στὸ μάγουλό του.

Στὴν ἀρχή, κοιτάζοντας γύρω του, ὁ Ριρὴς τὰ ἔχασε. Πὼς βρισκόταν σὲ μιὰ κάμαρα ποὺ δὲν τὴ γινώριζε καθόλου; Γιατί κοιμισμένο, τὴ νύχτα, τὸν εἶχαν βάλεῖ σ' ἐκεῖνο τὸ κρεβάτι. Ἐπειτα ὅμως τὰ θυμήθηκε ὅλα. Κι' ἀμέσως φώναξε:

— Φιλμάκη!... Κύριε Γυριστή!..

Δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε κανένας.

«Μὲ ἔχασαν; συλλογίστηκε ὁ μικρός. Μ' ἀπαράτησαν;...»

Ἐπρεπε νὰ ἰδῇ... Ντύθηκε γρήγορα-γρήγορα καὶ βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρα, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Μιστοῦ. Ἡ καρδούλα του χτυποῦσε. Ἐναν ἄγνωστο κόσμο ἐπρόκειτο τώρα νὰ ἐξερευνήσῃ καὶ φοδῶταν νὰ βρεθῇ ἄξαφνα μπροστὰ σὲ πρόσωπα ξένα, ποὺ θὰ τὸν ρωτοῦσαν, κι' ὥστε ὄχι πολὺ φιλικὰ, ποὺς ἦταν καὶ τί γύρευε... Ἄν οἱ προστάτες του εἶχαν φύγει, ἀλῖμονό του!..

Οὔτε στὸ διάδρομο, οὔτε στὴ σκάλα, οὔτε κάτω στὴ σάλα τοῦ ξενοδοχείου, ποὺ δειλὰ-δειλὰ τὴν ἐξερεύνησε, δὲν εἶδε κανένα. Ὅλοι θὰ εἶχαν φύγει. Τὸ ξενοδοχεῖο ἦταν ἄδειο!

Ὁ Ριρὴς κι' ὁ Μιστοῦ ἀποφάσισαν νὰ βροῦν γιὰ νὰ ἰδοῦν κι' ἔξω.

Τὸ τοπίο ἦταν θαυμάσιο, — καὶ φυσικά, ἀφοῦ τὸ εἶχαν διαλέξει ὁ Φιλμάκης κι' ὁ Γυριστής. Τὸ ξενοδοχεῖο, μ' ἑλβετικὸ σχέδιο, ἦταν χτισμένο στὴν ὄχθη μιᾶς μικρῆς λίμνης ποὺ τὴν τριγύριζαν λόφοι καὶ βουνά.

Ὁ Ριρὴς ἦταν πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ θαυμάζῃ φυσικὲς ὁμορφιές. Ἐνα μόνον ἔβλεπε τώρα: πὼς κι' ἀπέξω ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο, ὅπως καὶ μέσα, δὲν ἦταν ψυχὴ.

Αὐτὸ γινόταν πολὺ ἀνησυχαστικό. Κι' ὁ Ριρὴς, μὴ ἔχοντας τί ἄλλο νὰ κάμῃ, ἄρχισε νὰ τριγυρίζῃ ἀπέξω τὸ ξενοδοχεῖο.

— Ἀ, νὰ τους! φώναξε ἄξαφνα χτυπώντας τὰ χεράκια.

Δὲν ἦταν ὅμως πολὺ κοντὰ οἱ σιλουέτες ποὺ εἶχε διακρίνει. Κουνιόνταν, πηγαινόρχονταν μακριά, σχεδὸν ἀπὸ τῆς λίμνης. Κι' ἦταν δυὸ ὁμάδες χωριστές, μιὰ μεγάλη καὶ μιὰ μικρή.

Ἀδιάφορο. Ὁ Ριρὴς δὲν ἦταν μόνος. Καὶ μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ ἡσύχασε.

Τώρα ἔπρεπε νὰ πάῃ κοντὰ σ' ἐκείνους ποὺ ἔβλεπε. Κι' ὁρμησε, ἀκολουθούμενος πάντα ἀπὸ τὸ σκύλο.

Ὅσο πλησίαζε, ξεχώριζε καλύτερα τίς δυὸ ὁμάδες. Ἡ μιὰ ὅμως τὸν τραβοῦσε περισσότερο. Γιατί σ' αὐτὴν ἦταν κι' ὁ Φιλμάκης — μὰ ἕνας Φιλμάκης ἀγνώριστος.

«Ἡ Λάμια βγῆκε μ' ἕνα πανέρι στὸ κεφάλι...» (Σελ. 522, στ. γ')

Τί δυστυχία λοιπὸν εἶχε βρεῖ, τὴ νύχτα, τὸ μικρὸ φίλο τοῦ Γυριστή; Ποιὸς τοῦ εἶχε πάρει τὴν ὥραία του φορεσιά;

Τί εἶχε γίνει ἡ λαμπρότητά του, τὸ θάρρος του, ἡ εὐθυμία του; Γιατί ὁ Φιλμάκης ποὺ ξανάδρισκε τώρα ὁ Ριρὴς, ἦταν ἕνα σκυθρωπὸ, φτωχοντυμένο, σαστισμένο κι' ἀδέξιο χωριατόπουλο!

Μὴ δὲν ἦταν αὐτός;

Μὰ ὄχι, αὐτὸς ἦταν! Τὸ πρόσωπό του, τὸ ἀνάστημά του, ἡ φωνή του — προπάντων ἡ φωνή του — ἦταν τὰ ἴδια.

Ἀπὸ τῆς ἑπομένης, ὁ Τρινολά, ἀνάμεσα σὲ πρόσωπα τὸ ἴδιο ἀλλόκοτα ντυμένα, χειρονομοῦσε ζωηρὰ καὶ φώναζε στὸ Φιλμάκη, λόγια, ποὺ ὁ Ριρὴς δὲν τᾶκουγε καλὰ καὶ δὲν τὰ καταλάβαινε καθόλου.

Ὅσο γιὰ τὸ Γυριστή, αὐτὸς εἶχε στήσει τὴν ἀγαπημένην του μηχανὴν στὸ τρίποδὸ της καὶ γύριζε τὸ χερούλι της κατευχαριστήμενος. «Ἐπαίρνε» μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὸ ἔργο ποὺ κινηματογραφοῦσαν. Σπάγγοι τενωμένοι δλζύγυρα περιόριζαν τὸ «πεδίο τῆς δράσης», σὰ νὰ ποῦμε τὴ σκηνή. Οἱ ἠθοποιοί, ὅταν τελείωναν τὸ μέρος τους, ἔδιναν ἔξω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς σπάγγους. σὰ νὰ λέμε στὰ παρασκήνια. Ἐκεῖ ἡ μηχανὴ τοῦ Γυριστή δὲν τοὺς ἔπαίρνε πιά.

Ὁ Ριρὴς, φυσικά, δὲν ἤξερε τίποτ' ἀπ' αὐτά, οὔτε φανταζόταν πὼς οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔβλεπε νὰ κουνιούνται καὶ νὰ μιλοῦν, «ἐπαίρναν θέατρο», δηλαδὴ πὼς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐκείνα «στὰ φέματα». Ἀλλοῦτε δὲν κοίταζε καὶ δὲν πρόσεχε παρὰ μόνον τὸ Φιλμάκη, ποὺ ἡ τωρινὴν του κατάσταση ἦταν γιὰ τὸ μικρὸ παράξενη κι' ἀνεξήγητη.

Κοντὰ του, μιὰ γριὰ χωριάτισσα μιλοῦσε καὶ χειρονομοῦσε πολὺ δραματικά, καθὼς ἔστρωνε τὸ τραπέζι ἀπέξω ἀπ' τὴν καλύβα της. Ὁ Ριρὴς συμπέρανε πὼς ἡ γριὰ αὐτὴ, ποὺ οἱ ρυτίδες της ἦταν καμωμένες μὲ μπογιά καὶ φοροῦσε ἀσπρηπερούκα, θάταν τρελλή. Κι' ἀκόμα, πὼς ἔκανε τὴ φτωχὴ ἐνῶ ἦταν πλούσια, γιατί τὸ τραπέζι της τὸ φόρτωσε φαγιά, γλυκά, φρούτα κι' ἀραχνιασμένες μπουτίλιες μὲ παλιὸ κρασί. Καὶ τί ὥραϊα πιατικά καὶ γυαλικά ποὺ εἶχε! Ἐχουν τέτοια οἱ φτωχὲς χωριάτισσες; Ἐκτὸς πιά ἂν ἦταν ξωθιά ἢ μάγισσα. Γιατί τὸ πλούσιο, τὸ βασιλικὸ ἐκεῖνο τραπέζι στὴν ἄγρια ἐρημιὰ τοῦ φαινόταν τοῦ Ριρὴ «μαγικό».

Ὁ Φιλμάκης ἔτοιγε μὲ τὰ μάτια τὰ φαγιά ἐκεῖνα. Ἡ γριὰ ὅμως δὲν τὸν ἐδιωχνε. Ἀπεναντίας φαινόταν σὰ νὰ τοῦλεγε: «Κάθισε, μικρὸ μου φίλε. Ὅλ' αὐτὰ γιὰ σένα τάχω!» Ἦταν λοιπὸν καὶ τρελλή, καὶ πλούσια, μὰ καὶ καλή.

Ὁ Ριρὴς ἔπρεπε τώρα νὰ κινήσῃ τὴν προσοχήν τοῦ φίλου του, ποὺ ἐπένεμε νὰ μὴ τὸν βλέπῃ καθόλου. Φοδῶταν ὅμως τὴ γριὰ καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν πλησιάσῃ. Τί νάκανε;

Εὐτυχῶς ὁ Μιστοῦ δὲ φάνηκε τόσο δισταχτικός. Βλέποντας ἕνα φίλο, προχώρησε σ' αὐτὸν γαυγίζοντας. Ἐτοί πῆρε θάρρος κι' ὁ Ριρὴς κι' ἀποφάσισε νὰ πλησιάσῃ.

— Καλημέρα, Φιλμάκη! Ἐυπνήσαμε καὶ σὲ γυρεύαμε!

Αὐτὰ εἶπε, ἡ καλύτερα αὐτὰ ἀρχισε νὰ λέγῃ, γιατί δὲν πρόφτασε νὰ τὰ τελειώσῃ: Γιὰ νὰ φτάσῃ ὡς τὸ Φιλ-

«Ὁ Ριρὴς βγῆκε μὲ τὸ Μιστοῦ». (Σελ. 522, στ. γ')

μάκη, ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπ' τοὺς σπάγγους ποὺ εἶπαμε. Καὶ μπορείτε νὰ φαντασθῆτε τὸ θυμὸ καὶ τίς φωνὲς τοῦ Τρινολά καὶ τῶν ἄλλων ἠθοποιῶν γιὰ τὴν ἀπρόοπτη αὐτὴ διακοπὴ τῆς σκηνῆς.

— Πίσω, μικρέ!... Ὁῦω, παλιόσκυλο! φώναζαν.

Μόνον ὁ Γυριστής, ἀπαθέςτατος, ἐξακολούθησε νὰ γυρίζῃ. Καὶ μάλιστα θάλεγε κανεὶς πὼς τὰ μάτια του ἔλαμπαν μιὰ στιγμὴ ἀπὸ χαρὰ.

Οἱ φωνὲς τοῦ Τρινολά καὶ τῶν ἄλλων δὲν ἐμπόδισαν καθόλου τὸν Μιστοῦ νὰ τρέξῃ κοντὰ στὸ Φιλμάκη καὶ νὰ θέλῃ τώρα νὰ τοῦ γλείψῃ τὴ μύτη!

Ὁ Ριρὴς ὅμως σταμάτησε καὶ δὲν τολμοῦσε πιά νὰ κάμῃ τὸ παραμικρὸ κίνημα.

Ὁ Φιλμάκης δὲν μπόρεσε πιά νὰ βαστάξῃ. Ἐξέσπασε σὲ γέλια δυνατά: — Χά, χά, χά!... Τί ἀστεῖο ποὺ εἶν' αὐτό!... Τί ἀστεῖο!

Καὶ καλόντας μὲ νεῦμα τὸ φοβισμένο Ριρὴ, πρόσθεσε:

— Ἐλα λοιπόν, ἔλα νὰ καθῆσθαι κοντὰ μου!... Αὐτὸ θὰ δώσῃ λίγη φαιδρότητα στὴ μελαγχολικὴ μας

σκηνή. "Ω, ναι! χρειάζεται!.. Η κυρία Ρωζάνη Άνεμώνη ως λέει, τι θέλει!

"Ο Ριρής, φυσικά, δεν κατάλαβε γρύ απ' ελ' αυτά. "Αλλ' άφου τον φώναξε κοντά του ο φίλος του, πλησίασε θαρρετά στο τραπέζι σά νάταν κι' αυτός καλεσμένος.

"Ο Τρινολά κι' οι άλλοι μούγκριζαν κι' ούρλιαζαν:

— "Ω!.. ω!.. τ' είν' αυτά!.. μ' τ' είν' αυτά!

— "Ήσυχάστε, τούς φώναξε ο Φιλμάκης. "Ο Ριρής δέ χάλασε τίποτα. Άπεναντίας, διόρθωσε τη σκηνή μας πού θά πάη τώρα λαμπρά!.. "Ορίστε! "Ένα πεινασμένο παιδάκι... περνά... κοιτάζει με πόθο τ' φαγιά... το προσκαλώ νά φάη με το σκύλο του... Αυτό δείχνει πώς έχω καλή καρδιά... Τό γύρισμα έξακολουθεί!

Οι φωνές λιγόστεψαν. "Έγινε κάποια ήσυχία. "Ο Τρινολά δεν θύμωνε πιά με τόν Ριρή. Τά είχε τώρα με τόν Φιλμάκη.

— "Αχ, αυτό τόν παιδί! αυτό τόν παιδί! Θά με τρελάνη! Έλεγε κάνοντας πώς τραβομαλλιάται.

— "Εμπρός! εμπρός! έξακολουθούμε! φώναξε ο Γουρτιστής.

"Ο Ριρής κοίταζε γελαστά τόν Φιλμάκη, έπειτα κατέβασε τ' μάτια στα φαγιά πού ήταν άραδιασμένα μπροστά του. Πολύ φυσικό, άφου είχε νά φάη είκοσιτέσσερις ώρες!

(Άκολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Άγαπητοί μου,

ΤΟ Ύπουργείο της Παιδείας, καθώς διάβασα προχτές στις έφημερίδες, άνέθεσε στόν κ. Μανώλη Τριανταφυλλίδη νά συντάξη τή Γραμματική της Δημοτικής. "Ο κ. Τριανταφυλλίδης, καθηγητής στό Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, είν' ένας σοφός φιλόλογος, γλωσσολόγος και μελετητής της νεολογικής γλώσσας. Από χρόνια καταγίνεται μ' αυτή, έχει βγάλει πολλά σχετικά βιβλία και μάλιστα, όταν ήταν εκπαιδευτικός σύμβουλος στό Ύπουργείο, με τόν κ. Άλ. Δελμούζο, τόν κ. Λάμψα και τόν κ. Δ. Γληνό — κι' αυτοί είναι οι κυριώτεροι άναμορφωτές της δημοτικής μας εκπαιδεύσης, απ' αυτούς μπήκε ή ζωντανή μας γλώσσα, ή αληθινή νεοελληνική, στά σχολεία — ο κ. Τριανταφυλλίδης έβγαλε και μιά μικρή πρόχειρη Γραμματική, γιά δ-

δηγία τών δασκάλων και τών συγγραφέων σχολικών βιβλίων στή δημοτική. Η Γραμματική πού θά συντάξη τώρα και πού τόν Ύπουργείο θά τήν καθιερώσει γιά έπίσημη, θά είναι βέβαια μεγαλύτερη, συστηματικώτερη, τελειότερη. Και σύμφωνα μ' αυτή θά κανονισθ' πιά μιά όρθογραφία, πού θά τήν ακολουθούν όχι μόνο οι συγγραφείς σχολικών βιβλίων αλλά κι' όλοι όσοι γράφουν στή δημοτική, κι' ή Διάπλασι, κι' έγώ, και σεις...

Κι' έτσι πρέπει. Είναι επιτέλους καιρός νάχουμε και μες οι "Έλληνες μιά γραμματική και μιά όρθογραφία. Γιατί σήμερα έχουμε τόσες, όσοι είναι σχεδόν κι' εκείνοι πού γράφουν. Καθένας έχει τόν σύστημά του, τήν παντιέρα του. Αυτός ακολουθεί τόν Ψυχάκη, μ' όχι σέ όλα του. Εκείνος ακολουθεί τόν Φιλήντα, μ' στά μισά του. "Ο άλλος κάνει σαλάτα τόν Πάλλη, τόν Βλαστό και τόν Γιανίδη. Κι' ο άλλος παραδέχεται μόνο τόν Χατζιδάκη και... τόν έαυτό του. Κόπιασε νά βρής λογαριασμό! Καθέμιάς, τ' άκαίμενα τ' παιδιά, πού αλλοιώτικα βλέπουν γραμμένη μιά λέξη, έναν τύπο ή μιά ρίζα, στό βιβλίο τους, κι' αλλοιώτικα στή Διάπλασι ή αλλού, δεν ξέρουν ποιά είναι τόν σωστό κι' όλο ρωτούν:

Οι γυναίκες, ή γυναίκες ή ή γυναίκες; Τις γυναίκες, ή της; ή τές; ή ταις; "Η γυναίκα ή ή γυναίκα; Τό ποτήρι ή τόν ποτήρι; Αυτί ή άφτί; αυγό ή άβγό; σταύλος ή στάβλος; Τό καί, όταν ακολουθεί φωνήεν, θέλει κ', κι' ή κι; Πού ή πού; πώς ή πώς; — "Επειτα ρίζες: γλυστρώ ή γλιστρώ; γλυτώνω (και γλυτόνω) ή γλιτώνω; σδύνω ή σδήνω; ξέρω ή ξαίρω; χλωμός ή χλομός; τρελλός ή τρελός; Κι' ένα σωρό τέτοια, άμέτρητα, άπειρα!

Θά πητε: "Ο κ. Τριανταφυλλίδης θά βρ' ό' ελ' αυτά τόν σωστό; Ναι, μπορούμε νάχουμε πεποίθηση, γιατί και καλός έπιστήμονας είναι, και πολύ λογικός, πολύ φρόνιμος άνθρωπος, όχι τών άκρων και τών υπερβολών, όπως άλλοι γλωσσολόγοι και γραμματικοί. "Αλλά κι' άν υποθέσουμε πώς δεν θά βρ' ή ή όλα τόν σωστό και πώς γιά μερικά τόν σωστό θά βρίσκεται στή γραμματική π: χ: τού Ψυχάκη ή τού Φιλήντα, τί σημαίνει; "Αν ξεετάσουμε τόν πράγμα από πιδ ψηλά, πιδ φιλοσοφικά, θά ιδούμε πώς ελ' αυτά, κατά βάθος, είναι τόν ίδιο σωστό και τόν ίδιο... άσωστό. Ξέρετε ποιά είναι τόν καθ' αυτό σωστό; "Εκείνο πού τόν γράφουν όλοι όμοια. Και ξέρετε ποιά είναι τόν στρα-

βός; "Εκείνο πού μερικοί τόν γράφουν αλλοιώτικα. Η όρθογραφία, βλέπετε, είναι συνήθεια, καθίερωση, συμφωνία, συνθήκη. Σ' όλες τις γλώσσες τού κόσμου, υπάρχουν τύποι πού οι γλωσσολόγοι δεν τούς βρίσκουν καθόλου «έπιστημονικώς όρθούς». Κι' όμως έτσι τούς γράφουν κι' αυτοί κι' όλοι.

Τό ζήτημα λοιπόν δεν είναι νά βρούμε άν τόν «εί γυναίκες» είναι τόν όρθό ή τόν «ή γυναίκες», αλλά νά γράφουμε όλοι τόν ίδιο, ή τόν ένα ή τόν άλλο. "Οχι αυτοί έτσι κι' εκείνοι αλλοιώως, όπως γίνεται σήμερα. "Αν ήταν νά περιμένουμε ως νά εξακριβωθούν όλ' αυτά τ' όρθά, νά συμφωνήσουν μεταξύ τους οι γραμματικοί και νά μ'ήν έχουν αντίρρηση γιά τίποτα, ω, θά περνούσαν χρόνια και χρόνια! Κι' αυτή ή άφόρητη κατάσταση, ή άναρχία, ή άθαιρεσία, θά διακωλύεταν. Γι' αυτό είναι ανάγκη νά καθιερωθ' μιά όρθογραφία. Τότε μόνο θά γράφουμε όλοι όρθά. Γιατί είπαμε: όρθό είναι μόνο τόν καθιερωμένο. Ύπάρχει συνθήκη; Ύπάρχει και γραμματική κι' όρθογραφία. Δεν υπάρχει συνθήκη; Καθένας θάχ' ή γραμματική του και τήν όρθογραφία του. Ούτε θά μπορ' κανείς νά τού π'ή τίποτα, γιατί θάπαντ' «Και πού είναι τόν έπίσημος, τόν καθιερωμένο;»

Γιά νά τόν καταλάβετε καλύτερα, νά σ'άς φέρω ένα μόνο παράδειγμα και νά τελειώνω. "Αλλοι, όπως είπαμε, γράφουν ξέρω και άλλοι ξαίρω. Γιατί; Γιατί οι πρώτοι τόν παράγουν από τόν ξεύρω, ξεύρω (ξεύρω-ρίσκω). Και τόν ξεύρω έγινε ξέρω, με έψιλον. Οι δεύτεροι όμως ισχυρίζονται πώς είναι από τόν ξαίρω (ξ-ξήρα), πώς έπεσε τόν έ κι' έμεινε ξαίρω με αι. Τώρα σ'άς ρωτώ: Τι μ'ας νοιάζει ποιάς έχει δικίον «έπιστημονικώς»; τί μ'ας ενδιαφέρει άν τόν ξέρω της σημερινής μας γλώσσας έγινε από τόν ξεύρω ή τόν ξαίρω; "Εκείνο πού μ'ας ενδιαφέρει — πού πρέπει νά μ'ας ενδιαφέρει — είναι νά ξέρουμε γιά νά τόν γράφουμε όλοι τόν ίδιο. Άύριο ο κ. Τριανταφυλλίδης θά μ'ας π'ή: με αι! Κι' όλοι, καλ' ή κακά, σωστά ή στραβά — τί μ'ας μέλει! — θά τόν γράφουμε με αι. Νά ή συνθήκη. Τελείωσε!

Σ'ας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΗΝ ΚΛΑΙΣ

Μήν κλαίς, και θάρρη ή άνοιξη σάν πρώτα ή άνθοφόρα, Γλυκά και πλάνα άρώματα στή φύση νά σκορπίση, Της βουρκομένης σου ψυχής, θά φύγη ή άγορία μπόρα, Και στήν καρδιά σου βάλαμο παρηγοριάς θά χύση...

Τό ξέρω πώς σέ συντριψε τού χωρισμού ο πόνος, Και σ' άνοιξε στά στήθη σου αγιάτρευτη πληγή! Μά πάλι, ό,τι σου άρπαξε έτσι άσπλαχνα ο χρόνος, Θά σ' τόν άποδώσει άκέραιο μιά ρόδινη αύγή!

Μήν κλαίς! Οι λατρεμένοι σου σιμά μας πτερουγίζουν. Με τήν ξανθή τους όμορφιά και τ' άλευρά φτερά τους. Της καλοσύνης τάρωμα τριγύρω μας σκορπίζουν, Σάν αύρα αισθανόμαστε στά στήθη τή χαρά τους...

Κι' όταν, μικρούλα, με καιρό, τών γιορτασιών τ' άχόνη Σκεπάζουν άπροσκάλεστα τ' άδύναμα κεφάλια, "Όταν γιά μ'ας αλλοιώτικα θά τραγουδούν τ' άηδόνια Και της ζωής τ' αλούλουδα θά ξεψυχούν άγάλια.

Τότε θάπαλογοίρουμε σ' όλεσώδα λουλούδια, Γύρω θάκούμε νά χτυπούν καμπάνες γιορτινές, Στόν ούρανό θά σμίξουμε τ' άδύναμα άγγελούδια Και θά μ'ας χαιρετίσουν χαρούμενες φωνές...

Σαπουνόφουσα

ΤΟ ΦΤΩΧΟ ΜΟΥ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

Α'.

— Είναι ένας φτωχός νέος μ' όρεξη γιά έργασία, μ' άρκετή μόρφωση, κάταλλος τελοςπάντων γιά τόν Τάχη μας. Αυτά τ' ά λόγια είπε ο πατέρας ένα άπόδειπνο στή μητέρα και στή θεία. "Εγώ καθόμουν παράμερα κι' έπαιζα με τόν άδελφό μου. Στά λόγια αυτά τού πατέρα δεν έδωσα μεγάλη σημασία, γιατί είχα συνήθειά σέ τέτοιου είδους άνακοινώσεις.

— Κι' αυτός σάν τούς άλλους, ψιθύρισα. "Ο πατέρας θά τόν ξεάσση κι' έτσι θά τή γλυτώσω. Δεν είναι ή πρώτη φορά.

Πόσο άπατήθηκα όμως! "Ο πατέρας είχε κιάλας συμφωνήσει νάρχισω τ' μαθήματα από τή Δευτέρα πού μ'ας έρχοταν.

"Ήταν ξαφνικό τόν χτύπημα και με βρήκε άπροετοίμαστο γι' αυτό, κατ'συνήθειαν και με δάκρυα στά μάτια, σύρθηκα ως τόν δωμάτιό μου. Τό κλάμα πού έκανα!.. "Ήταν μεγάλο τόν κακό. Θά έκανα τίς ώρες της έλευθερίας μου, θά σκλαβωνόμουν. "Έχει άκουστεί ποτέ διακοπές και μαθήματα;

Μήπως και δεν ήμουν καλός μαθητής; "Οχι, είχα προβιβάσει και με καλό βαθμό μάλιστα. Τότε τί τόν θέλουν τόν δάσκαλο; Και τ' ά δάκρυα τρέχανε ποτάμι.

"Η μητέρα μου θέλησε νά με υπερασπιστή και νά μ' άπαλλάξη απ' τόν ζυγό. Μά ο πατέρας ήταν άμετάπειστος. — Τή Δευτέρα θάρρη τ' ά μαθήματα του, γιά καλό του.

Δέ μπορούσα νά συνήθισω στήν ιδέα πώς τή Δευτέρα θάρρη μ' ά μαθήματα κι' όλο τριγύριζα στό σπίτι, στόν κήπο, στή γειτονιά.

Είπα τόν κακό πού θά μού συνέβαινε και σ' ότούς φίλους μου. Πόσο λυπήθηκα τ' ά παιδιά πού θάχαναν τή συντροφιά μου έστω και γιά λίγο! "Επαναστάτησαν όλοι τούς σάν τόν καλοσέφτηκαν.

— "Οχι, δεν πρέπει νά γίνη αυτό, όχι! κι' άρχισαν νά με συμβουλεύουν τί νά κάνω.

Σιγά-σιγά καταστρώσαμε όλοι μαζί ένα σχέδιο πού θά τόν έφάρμοζα τή Δευτέρα. "Α! Τί έξυπνους φίλους πού έχω!

Νυχτοπούλι

ΓΙΑΝΤΕΣ

Είχαμε κοτόπουλο εκείνο τόν μεσημέρι. Σκυμμένη στό πιάτο μου, έκοβα τ' άσπρο κρέας, κι' όταν τόν χώρισα, παρουσιάστηκε ένα κόκκαλο πλατύ, στογγυλευτό, πού τέλειωνε σέ μύτη.

Ποτέ άλλοτε, πού τρώγαμε τόν ίδιο φαί, δεν παρατήρησα αυτό τόν κόκκαλο. "Ίσως δεν έτυχε νά βρεθ' στό πιάτο μου. Μά τώρα, καθώς τόν κοίταξα, μού φαινόταν σάν παλιά γναμιά, κι' έφερον στό νού μου ένα σωρό πράγματα. Θυμήθηκα τ' άστοιχάματα, τ' άσφωφωμένα όταν κέρδιζα, τ' άκατοσφωφάματα σάν τύχαινε νά χάσω τόν παιγνίδι. Χαριτωμένες στιγμές, όλο γέλιο χαρά. Μά και τ' άκατοσφωφάματα, και τ' αλάμια ακόμα δεν έπαιναν νά είναι χαριτωμένα, γιατί είχαν μέσα τους κάτι άστείο, άκριβώς αυτό πού έδινε τή χαρά και τή νοστιμιά. "Αλήθεια! Πόσον καιρό είχαμε νά βάλλουμε γιάντες!..

— Πόσα πράγματα, σκέφτηκα, πόσες συνήθειες, περνούν, ξεχνιούνται και χάνονται μαζί με τ' ά μικρά μας χρόνια!

"Ήθε στό νού μου κι' ή φράση πού λέγαμε πάντα, και τήν άκουσα μέσα μου ίδια όπως τήν έλεγα άλλοτε, μά κάπως μακρινή κι' άζωήρευτη:

— Βάζουμε γιάντες;

— "Ε, τί άφηρημάδα είν' αυτή; άκουσα άξαφνα τή φωνή τού πατέρα.

Σά νά έβγηνά από όνειρο, έβγα τόν κόκκαλο μου, και πιάνοντας μηχανικά τόν κόκκαλο στά χέρια, είπα ζωηρά:

— Βάζουμε γιάντες;

Ρωμαντική Βοσκοπούλα

ΣΤΗ ΜΑΥΡΗ ΞΕΝΗΤΕΙΑ

"Ανάθεμά σέ, ξενιτιά, με τ' ά φαρμάκια πόνης, Κρυστάλλης

Είναι μιά νύχτα τού Γενάρη. "Ο βοριάς φυσά μανιασμένα, έξω κάνουν κρύο φοβερό.

Οι διαβάτες τρέχουν γρήγορα νά χωθούν στά σπίτια τους και νά καθίσουν κοντά στό τζάκι γιά νά ζεσταθούν. "Ολοι είναι καλά προφυλαγμένοι.

Στή γωνιά ενός στενού δρόμου, στό ύπόγειο ενός έρειπωμένου σπιτιού, κάθεται μιά φτωχή χήρα με τόν μικρό της.

"Απ' τόν μισοσπασμένο τζάκι μπορεί νά δ'ή κανείς τί γίνεται μέσα. Κάτω απ' τόν χλωμό φώς τού καντηλιού, έσπλωμένο σ' άχυρένιο τού στρώμα, ένα παιδάκι άγωνίζεται άνάμεσα στή ζωή και στό θάνατο.

Είναι κατακόκκινο απ' τόν πυρετό! Τ' ά μάτια του πετούν φλόγες.

Βογγάει άδιάκοπα!

"Ο πόνος είναι ζωγραφισμένος στό πρόσωπό του. Στό προσκέφαλό του κάθεται μιά μαυροντυμένη γυναίκοιλα, χλωμή, με τ' ά μάτια κατακόκκινα απ' τ' ά κλάμματα και τήν άϋπνία.

Είναι ή μητέρα του.

"Απ' τόν καιρό πού ή φτώχεια τούς έκανε νά φύγουν απ' τόν χωριό, προκοπή δεν είδανε.

"Έχασε τόν άντρα της, ακόμα δεν είχε φύγει ο πόνος απ' τή δόλια της καρδιά, και νά, ο θάνατος έρχεται νά χτυπήσει με τόν βαρύ του χέρι τή μόνη της παρηγοριά... τή μόνη της έλπίδα, τόν παιδάκι της.

"Όσο ή ώρα περνά, ή αγωνία της δύστυχης μητέρας μεγαλώνει.

Μέσα στις μαύρες της σκέψεις δεν ξεχνά νά παρηγορ' τ' άγγελάκι της, και μ' ένα χαμόγελο μικρό τού λέει λόγια πού κάθε άρρωστο και ξενιτεμένο παιδάκι έπιθυμεί.

— Παιδάκι μου, χρυσό μου, κάνε λιγάκι ύπομονη, θά γίνης γρήγορα καλή και θά φύγουμε απ' τήν ξενιτιά, νά γυρίσουμε στόν τόπο μας...

Πάλι θά ξαναβρούμε τόν έξοχικό μας σπιτάκι, με τόν κατάφυτο περιβόλι.

"Όταν πάμε στό χωριό μας, θά σέ παίρνω και θά πηγαίνουμε σ' άκρο γιάλι. Θά τρέχης μαζί με τ' άλλα παιδιά σά μιά μικρή πεταλούδα, πού γυρίζει από λουλούδι σέ λουλούδι γιά νά ρουφήξ' τόν χυμό.

Θά παίξης όπως έπαιζες μικρό, κάτω απ' τή σκιά της μουριάς.

"Αμέσως ή όψη σου θά πάρη τόν ζωηρό κόκκινο χρώμα πού είχες μικρό! θά ξαναβθίσουν στά μάγουλά σου όλα τ' όρδα, πού ή σκληρόκαρδη ξενιτιά σου μ'άρανε.

Στά λόγια αυτά τόν παιδί κλείνει τ' ά μάτια, όνειροπολεί και μένει βυθισμένο σέ νύχνη. Φέρνει μπροστά του κάθε γλυκαία θύμηση, κάθε έλπίδα, κάθε χαρά...

"Ανοιξε τ' ά μάτια, γιά νά κοιτάξ' άκόμα μιά φορά τόν άγαπημένο πρόσωπο της μαυρούλας του, κι' ένα άγγελικό χαμόγελο φώτισε τόν άχνό προσωπάκι του.

"Αλλ' όμως στήν άμοιρη μητέρα! Είδε μπροστά της νά πεθαίν' τ' άγαπημένο της παιδί.

"Έγειρε τόν κεφαλάκι του σά μαρμένο λουλούδι, πού ξεψυχάει μιά ψυχή νύχτα τού Γενάρη.

Κύμα τού Ιονίου

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Μαίρη, ή μαμιά σου είναι μύωψ; "Οχι, καλέ! είναι "Αγγλίδα!

(Γεγονός) "Ηπειροπούλα

νόν (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα λ/μό')
Δανάην (ἔστειλα· καὶ τὰ νέα Π. Πνεύ-
 ματα πολὺ ὠραῖα) **Εὐστορ. Παξινόν** (ἔ-
 στειλα) **Κώσταν Παρίσην** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 24
 Σεπτεμβρίου θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 261ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων.
 Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέ-
 χρι τῆς 1 Δεκεμβρίου.

582. Δεξιόγραφος

Ἡ πόλη τοῦ Ἀβραάμ
 Μ' ἑλληνικὸ νησάκι,
 Στῆς βάρκας τὰ πανιά
 Πρῶμό φουὰ ἀγεράκι.

Λυσόχαρτο

583. Συλλαβόγραφος

Δυὸ φορὲς ἐγὼ φωνάζω,
 Γιατί ἐκπλήττομαι, θαυμάζω.
 Μὰ στὴ μέση ἐσένα βάζω
 Καὶ τρανὴ χώρα κοιτάζω.

Νέλλη

584. Μεταγραμματισμός

Βασιλέα ἀρχαῖο σκληρό
 Θὰ σηκώσω ἀπὸ τὸν Ἀδῆ
 Καὶ πολύτιμο, λαμπρό
 Θὰ τὸν κάμω ἐγὼ πετραδί,
 Ἄλλο τι ἂν δὲν τοῦ πειράζω,
 Μόνο τὸ λαιμὸ τοῦ ἀλλάζω.

Πλάνο Δοξάρι

585. Ἀναγραμματισμός

Κράτος αἰσθητικὸ
 Τάναγραματίζω
 Κι' ὦ! τί ὄνομα γλυκὸ,
 Λατρεμμένο, μαγικὸ,
 Ἔτσι σχηματίζω!

Ἵπερασπιστὴς τοῦ Ἑθνους

586. Ἀσθήρ

* * * Ὅριζοντίως, εἰς ἕκ δύο
 * * * φίλων πιστῶν· καθέ-
 * * * τος, λατίνος ποιητῆς·
 * * * Τ * * * διαγωνίως, γεωμετρι-
 * * * κὸν σημεῖον καὶ λαμ-
 * * * πρὸν μετέωρον.

Πρωτὸν Κελάδημα

587. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Ὄνομα πολλῶν βα-
 2 3 7 8 9 = Νῆσος [σιλέων
 3 6 3 9 9 1 = Πόλις
 4 8 1 5 8 5 = Εἶδος ἀγάλματος
 5 1 4 8 9 = Νῆσος
 6 3 2 3 1 7 = Δόλωμα
 7 8 6 8 9 = Νῆσος
 8 7 5 3 8 5 = Πτηνὸν [ματος
 9 1 7 4 = Συστατικὸν τοῦ σώ-
 1ων

588-592: Φωνηεντογράφος

Δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ φωνηεντος,
 ὅσαςδὴποτε φορὰς ἐπαναλαμβανόμε-
 νου, μεταξὺ τῶν κάτωθι συμφώνων,
 τῶν ὁποίων ἡ σειρά εἰς ἕκαστον σωρὸν
 δύναται καὶ νὰ μεταβληθῇ, νὰ σχημα-
 τισθοῦν πέντε γεωγραφικὰ ὀνόματα:

τρνσλβ, μπνς, δνς, κβλλ, τρ
 Ὑμνος τῆς Ἐλευθερίας

593. Ἀκροστιχίς

Τὰ δύο πρῶτα γράμματα ἐκάστης
 τῶν κάτωθι ζητούμενων λέξεων κατὰ
 σειρὰν ἀποτελοῦν υἶόν τοῦ Ποσειδῶ-
 νος:

1, Μήτηρ ἥρωος ἡμιθέου· 2, Ἀγγε-
 λιαφόρος τῶν θεῶν· 3, Ποταμὸς τῆς
 Γαλλίας· 4, Ρῆμα σημαίνον ἐγγίξω· 5,
 Θεὸς αἰγύπτιος.

Ἰὰς

594. Φωνηεντόλιπον

μ - πσ - πστ

Ἡλιογέννητη

595. Γρίφος

Voulez vous ? $\begin{matrix} \text{δρα} & \text{δρα} & \text{τέλη} \\ \text{μ' δρα} & \text{δρα} & \text{δαῖτα} \times \text{ἔως} \\ & \text{δρα} & \end{matrix}$
 Νηρεὺς

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

596. Enigme populaire

Ma mère m' a fait en chantant ;
 Je suis habillé tout en blanc ;
 Je n'ai ni queue ni tête,
 Je ne suis ni homme ni bête.

Ἐκάτη

597. Sans Voyelles

ln - ds - x - ln - d - cr

Ἐρείκη

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 29

397. Πανήγυρις (πάνυ, γῦρις) — 398.
 Ὅσιρις (ὁ, σύ, οῖς) — 399. Τόνος-φόνος.
 — 400. Σοφὸς (ἀναγινώσκειται καὶ ἀντι-
 στρόφως).

401. Α Τ Λ Α Σ Ν Α Ν Τ Η Ω Ν
 Ν Η Ω Ρ Φ
 Η Σ Υ Μ Ρ Ο Π Α Π
 Θ Ο Ε Τ Α
 Ω Ρ Α Σ Α Σ Ω Ν Ι Ν Δ Ο Σ

402. ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ (Υδρα, Σάρος, αὐ-
 λός, νόδος, δρύς, ῥόδον, οὐρανός) —
 403. ΑΡΑΧΩΒΑ (Α-γωνία, Ρ-αφή,
 Α-ετός, Χ-ηρα, Ω-όν, Β-ήλος, Α-βα-
 τος) — 404. ΕΚΑΤΗ-ΑΡΗΤΗ (ἘπΑ-
 μεινώνδας, Κέρκυρα, ΑἰΗτης, Τίτος,
 ἩΒΗ) — 405. Θρέψε λύκο τὸ χειμῶνα
 νὰ σὲ φάῃ τὸ καλοκαίρι. — 406. *Εἰς τὴν
 ἀρετὴν ἐνυπάρχει μεγαλοφυΐα* (εἰς τι-
 να, ρε, τὴν, ἐν ἦπαρ χλ, μεγάλο φι, ἴα.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοι-
 χεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχὰ δὲ στοιχεῖα
 δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία δρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς
 στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
 διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΒ'—505]

Ἀ γνή, Λυσόχαρτο, ἀνταλλάσσουμε τε-
 τραδιάκια ; Ἀπαντήσατε καὶ στέρνω
 Δ/σιν ἀμέσως. **Θαγαλέα Ἑλληνίς**

[ΑΒ'—506]

Ἀ ληλογραφῶ μὲ 62 τὰ Διαπλασόπου-
 λα. Δ/σις : Βασίλειον Παπαμαχάηλ,
 Κηφισσία. Ἰώ, ἀπάντησον στὸ γράμμα μου
 δὲν ἔλαβα **Ζεφυρός**

[ΑΒ'—507]

Τ ριδραχμος, τρίμηνος Διαγωνισμός ἀ-
 γράφων ἡθοποιῶν. Εὐγενικά Διαπλασό-
 πουλα, νὰ περιμένω ; Σέρλη, Καρατσκού
 96. Πειραιᾶ. **Μικὺ Μάους**

[ΑΒ'—508]

Π ροκηρύσσουμε διαγωνισμό ἡθοποιῶν
 μὲ τρεῖς ἐρωτήσεις. Προτιμᾶτε τὸν
 κινηματογράφον ; Ποῖον ἀν ἡθοποιὸν καὶ
 γιατί ; Συμμετοχὴ διδραχμὸς. Προθεσμία
 τρίμηνος. Βραβεῖα ἐκλεκτὰ τέσσαρα. Δ/σις
 (ΑΒ'—299). **Θλιμμένη Γοητεία**

Παρήγορος Ἀγγελος

[ΑΒ'—509]

Ἀ ληλογραφῶ μὲ 6000-6000. Κυρά
 Γιόλα, νὰ περιμένω ; Δ/σις : Εὐθαλίαν Σε-
 ραφεϊμίδου, Νευροκοπίου 3, Θεσσαλονικὴν
Κρίτων

[ΑΒ'—510]

Μένιο Κλεόπα, Τί γίνεσαι ; Μὲ ξέ-
 ρεις ; Ὅχι ; Μὰ... εἰμαι τὸ
Μακεδονικὸν Ἐντελβαῖς

[ΑΒ'—511]

Ε αναθυμίζω (ΑΒ'—454). Δ/σις ἀλλάζει·
 Δνίδα Μαρίκα Ἀχ. Μαυρομάτη, Νέα
 Φιλαδέλφεια, Ἀθῆναι. **Πασχαλιά**

[ΑΒ'—512]

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΕΤΙΔΕΩΣ

Ἀ παντῆστε στὰ ἐρωτήματα :

Α' Γιατί ζοῦμε ;

Β' Ποιὸ εἶναι κατὰ τὴν γτώμη σας
 τὸ καλύτερο ἐπάγγελμα γιὰ ἓνα ἄνδρα
 καὶ γιατί ;

Γ' Πῶς ἐννοεῖτε τὴν πραγματικὴ φι-
 λία ;

Βραβεῖο μόνον ἓνα. Συμμετοχὴ ἐλεύθε-
 ρη. Προθεσμία τρίμηνη. Δὲν εἶναι ἀπαραι-
 τητὴ ἡ ἀπάντησις καὶ οἱ τρεῖς ἐρωτή-
 σεις. Περιμένω ἀπὸ πολλοὺς. Ἐχωριστὰ
 ἀπ' τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ. Δ/ση (ΑΒ'—
 303). **ΑΕΤΙΔΕΥΣ**

[ΑΒ'—513]

Τὸ πιὸ χαριτωμένο ψευδώνυμο εἶναι
ΑΓΓΕΛΟΥΔΙ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
Ἡλιόβγαλτη

[ΑΒ'—514]

Ἀ νταλλάσσουμε τετραδιάκια, ἀπαντοῦ-
 με ἀμέσως. Καν Ἀθανασοπούλου,
 Βασιλέως Ἡρακλείου 6-Α, Ἀθῆναι διὰ :
Ἀγγελουδί τῶν Ὀνειρῶν, Ἡλιόβγαλτη

[ΑΒ'—515]

Ἀ ληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω τετραδιά-
 κια μὲ 6000-6000. Δ/σις : Ἀλέξαν-
 δρον Τομακόσσογλου (διὰ Θάλλουσαν Νεό-
 τητα) Τ. Κ. 39, Δευκωσίαν (Κύπρου).
Θάλλουσα Νεότης

[ΑΒ'—516]

Β' δίμηνος τριδραχμὸς διαγωνισμός ἀγρά-
 φων ἡθοποιῶν. Βραβεῖα : τρεῖς βιβλία
 διαλεχτά ! **Γιόλα**

[ΑΒ'—517]

Χ αρούμενη Συντροφία, Βάτραχοι, Ἑ-
 σπεράντο, Λυσόχαρτο, Παρήγορος Ἀγ-
 γελε. Χρυσὴ Πεταλούδιτσα, Χαραυγὴ, Ἀ-
 γνή, Μιρέϊγ, εὐγενικά Διαπλασόπουλα-ες,
 νὰ περιμένω ὑποστήριξη ; **Γιόλα**

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879—1893) ἀπὸ
 τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
 ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς : 7ος, 14ος,
 καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, τα-
 χυδρομικῶς δὲ ἀποσταλλόμενος δρχ.
 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ.
 40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894—1931), ὑπάρ-
 χουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν
 ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
 τῶν 1894—1928 τιμῶνται ἕκαστος δρ-
 ραφος δρχ. 80 καὶ ραμμένος δρχ. 85.
 Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931
 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφος δρχ. 110 καὶ
 ραμμένος δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου
 προσθετέα εἰς τὰς ἀνω τιμὰς : Διὰ τὸ
 Ἐσωτερικόν δρχ. 5 ὁ ἀρραφος καὶ δρχ.
 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
 δρχ. 35 εἴτε ἀρραφος εἴτε ραμμένος.
